

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, nočice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov nai se priloži znak za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prililčno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

Pri morebitnem povznanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno 200 po nakaznici. Na samo višino naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:
celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in sadostno frankovane. Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Separatisti in srbska javnost.

V Beogradu 12. decembra.

Srbska javnost je bila napram hrvatskim in slovenskim separatistom dolgo časa docela ravnodušna. Bili so celo srbski politiki, ki so kazali neke posebne vrste razumevanje za težnje hrvatskih in slovenskih separatističnih krogov, ter jih naravnost podpirali v njihovih stremljenjih.

Politični dogodki zadnjih dni na Hrvatskem in v Sloveniji pa so srbski javnosti mahoma odprli oči. Srbi so uvideli, da so doslej podcenjevali separatistično gibanje, misleč da je ta pokret zgolj delo neznačajne skupine političnih desparadov, ki stoji pod tujim vplivom in so plačani od tujih faktorjev v svrhu, da ne pride do potrebne notranje konsolidacije v državi.

Radičev nastop in njegov ultimatum, ki ga je poslal iz Zagreba centralni vladi, je izzval v srbski javnosti ne toliko čut ogorčenja, kakor čut globokega užaljenja. Dočim je doslej ves svet priznaval neprecenljive zasluge, ki si jih je pridobil srbski del našega naroda za narodno osvoboditveno in ujedinjenjsko, za katero so Srbi prelili potoke krvi, se je osmislil edino Radič ne samo zanikati glavno zaslugo srbskega ljudstva na tem činu, marveč le-to pripisovati izključno le hrvatskemu delu troimenega naroda ter njegovi seljaški stranki, dasi je vsemu svetu znano, da ta stranka med vojno ni ganila niti z mezinem, da bi osvobodila jugoslovenski narod izpod avstrijskega in madžarskega jarma pač pa storila vse, da vzdrži ta narod pod habsburškim robstvom. To pričačevanje tujih zaslug je zadelo Srbe v živo in jih neizrečno užalilo. Ni se potem čuditi, da je vsprilo Radičevega nastopa, kakor tudi vsprilo očitnih simpatij, ki jih kažejo slovenski klerikalci za Radičevce, nastalo med Srbi neko čudno razpoloženje, ki je kulminiralo v misli, da bi bilo najbolje, ako bi Srbi priznali popolno in neograničeno svobodo Hrvatov in Slovencev, da si uredijo svojo hišo docela po svoj volji in po svojem okusu.

Lahko rečemo, da je bil v tem oziru enodušen ves Beograd in vsa Srbija. Da ni došlo do javnega izra-

za tega prepričanja, se je zahvaljevali edino treznim politikom in novinarjem, ki so zastavili ves svoj vpliv in ugled, da so korigirali javno mišljenje in ga zopet spravili na pravo pot.

Ne da se oporekati, da je med Srbi mnogo življenj, ki so v svojem bistvu slični separatisti, kakor so Radičevci in hrvatski zajedničarji na eni, slovenski klerikalci pa na drugi strani. Ločitev Srbov od Hrvatov in Slovencev bi bila torej voda na njihov mlin, ker bi to omogočilo vzpostavitev Velike Srbije, tega njihovega ideala. Velika Srbija, ki bi obsegala poleg bivše srbske kraljevine, še Bačko za Banatom, Srem, Bosno in Hercegovino, Makedonijo in Črnogoro ter južno Dalmacijo, bi bila nesporno država, ki bi imela v mednarodnem oziru mnogo ugodnejši položaj, kakor ga ima sedanja Jugoslavija. Ta država bi predvsem lahko računala s podporo in pomočjo Italije, ker bi z odcepljenjem Hrvatov in Slovencev odpadli vsi vzroki za medsebojen konflikt. Velika Srbija bi lahko stopila iz istih vzrokov tudi v prijateljske odnose z avstrijsko republiko. Poleg tega bi za Veliko Srbijo odpadla dolžnost plačati ogromno takso, ki jo morajo poravnati, kakor je znano, za svojo osvoboditev pokrajini, ki so se rešile izpod avstrijsko-madžarskega jarma.

Kakor bi bil mednarodni položaj Velike Srbije v tem slučaju rožnat, tako bi bila temna in ogrožena usoda sosedne hrvatske in slovenske republike, kakor so jih v svojih zmedenih glavah zasnovali razni Radiči in Gosarji. Saj je čisto gotovo, da bi življenje tako hrvatske, kakor slovenske republike ne šlo po letih, marveč kvečjemu po mesecih, ako ne samo po dnevih. Ni treba imeti mnogo soli v glavi, da se ve, da bi v tistem trenutku, ko bi prišlo do razločitve med Srbi in Hrvat, udarili od Hrvatov silniši Madžari na Banovino ter napravili z mečem v roki konec hrvatski seljaški republiki še preje, nego bi le-ta začela živeti svoje samostojno življenje. Da bi bila usoda male, majčkene slovenske republike še žalostnejša in klavnejša, leži na dlani. Italijani

in Nemci bi pač ne pomišljali niti en hip, da bi si kot dobrodošel plen ne razdelili med seboj vse ozemlje brezmočne slovenske republike. Kdor ni slep, lahko to razvidi že iz pisave laškega in nemškega časopisja.

In da se vse to zgodi, je obstojala, kakor smo že omenili, neposredna nevarnost. Listi so že nameravali pričeti s propagando te ideje, ki bi po svoji vablivosti gotovo mahoma osvojila vsjo javno mišljenje. »Razporoka« med Srbi, Hrvat in

Slovenci je bila že na vidiku, da niso v najusodnejšem momentu nastopili moške, ki so dali z energično gesto drugi pravec srbskemu javnemu mnenju.

Res, sedaj je vsaka opasnost v tem oziru odstranjena, ni pa s tem rečeno, da bi ta nevarnost ne mogla nastati v še bolj grozeči obliki v bodočnosti, ako se ne bodo Hrvati in Slovenci, ne zavedajoč se, da so zgolj marionete v rokah tujih sil, prenehali otroški igrati s svojo usodo in bodočnostjo.

Kaj pripravljajo slovenski in hrvatski Radičevci . . .

Utiš, ki so jih beležili italijanski politiki s svojih posetov v Jugoslaviji, so bili pred pričetkom zborovanja ustavotvorne skupščine, za presojanje bodočnosti naše države še precej ugodni. Naglašali so, da obstoje sicer notranji spori, ki se v slučajih hudo postružujejo, a li temelj države stoji trdno in nikdo več ne misli resno na rušenje Jugoslavije. Zato pa je tudi italijanski parlament pohitel z ratifikacijo rapalske pogodbe in italijanska vlada je kazala na potrebo, da se čim prej dožene h kraju tudi reško vprašanje in je v to svrhu storila potrebne korake. Ali kar hipoma je zblíževanje Italijanov k Jugoslovencem ustavilo Radičev kolovratenje. Stojmo! Nekaj se pripravila v Jugoslaviji!

Italijanskemu senatu se nič več ne mudi z ratifikacijo rapalske pogodbe, aneksija Julijske Benečije se je zdela italijanski vladi jako nujna zadeva, ali odložena je do srede januarja, češ, do takrat bo pa že rešeno reško vprašanje. V resnici vlada ni mislila v prvi vrsti na reško vprašanje, ampak na dogodek, ki jih pričakuje v Jugoslaviji. Stojmo! Počakajmo!

D'Annunzio dela Italiji velike preslavitve in noče opustiti svojega stališča v reškem vprašanju za nobeno ceno. Vsi Italijani pa ga smatrajo za velikega junaka, ki je ohranil Reko Italijanstvu. Kako naj bi se ga torej lotila vlada sovražno?

Iz vseh teh neorilnik jo spravila politika Radiča in vseh onih, ki ga podpirajo v njegovem protidržavnem rovarstvu, torej predvsem naši klerikalci. Oddahnili se je italijanska vlada in čaka trenutka, ko

bi se lahko razrušila rapalska pogodba ter bi imela Italija zopet svobodno roko napram razdornemu delu Jugoslavije. Italijanska vlada čaka v Rimu, na Reki pa čaka D'Annunzio. Italijanski nacionalistični listi so med vrstami v poročilih z Reke že povedali, da pričakuje D'Annunzio jugoslovenskih dogodkov, ki bodo pomagali njemu in italijanski vladi iz sedanje zagate. Italijanski poslanci so šli preklinjat na Reko, ali godilo se jim je kakor starozgodovinskemu Bileamu, da so blagoslovili D'Annunzijevo delovanje in odšli vsi zadovoljni, smehljajočih obrazov nazaj v Rim. Tudi italijanski klerikalec V asallo je bil te dni pri D'Annunziju. Dolg razgovor je imel z njim in ves zadovoljen je zapustil Reko. Ta Vassallo je govoril že takoj po podpisu rapalske pogodbe glede Dalmacije, da naj Italijani nikar ne jadikujejo radi sedanje izgube te dežele, ker pričakuje od avtonomističnega gibanja v Jugoslaviji take rezultate, da dobi tudi Dalmacija avtonomijo in to pomeni počasnno pa gotovo italijansko osvoboditev dežele. Italijanski nacionalistični listi poročajo z veseljem o Vassallovem posetu pri D'Annunziju, ki ga smatrajo za dober znak, da se utrjuje D'Annunzijevo vztrajnost in se zaupa njegovim napovedim.

To, kar dela Radič, Korošec in drugi razdorniki, to je močna voda na italijanski mlin. Zmlel nam je že precej, sedaj čaka, da zmleje še jedinstvo Jugoslavije. Glavna žrtev bi bili Slovenci. Radič snuje nemire, Korošec mu sledi v pripravljanju meščanske vojne. Izbruhnili bi izgredli, ki bi jih hitro porabil v svoje

svrhe komunisti, divjal bi boj po Slovenskem in Hrvatskem in nekega dne bi prišel iz Pariza v Rim ukaz, da naj italijanske čete zasedejo južne nemirne dele premagane Avstrije. Kajti z nastopom nemirov bi prenehalo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ostala bi le srbska kraljevina, kjer bi vladal mir in red, na Hrvate in Slovence pa bi prihajala usoda, katero so si sami izvolili, usoda novega suženstva.

Dr. Korošec noče prileči pravoslavnu kralju Petru, ki daja jugoslovenskemu narodu svobodo in zagotavlja bodočo združitev z našimi neodrešenci, prišel pa bi katoliškemu kralju Viktorju Emanuelu, ki bi prinesel Slovincem narodno smrt.

Hrvatski in slovenski razdorniki se igrajo na najnevarnejši način z našo usodo. Vodi jih plemenski šovinizem, naperjen proti Srbom. Tem se ni ničesar batt. Oni bi imeli svojo lastno državo, bogato žitnico in dohod k morju, Hrvatje in Slovenci pa bi mrli pod italijansko, nemško in madžarsko strahovlado. Naša usoda je v igri na kocki. Kja si, genii jugoslovenskega naroda, da preprečiš katastrofo? K.

Stavka.

Rudarji trbovelske družbe zopet napovedujejo štrajk. Kakor znano, so bili zahtevali na ukaz komunistov povišanje svojih plač in dražinskih doklad za 134 odstotkov. Povišanje bi stalo Trbovelsko družbo 285 milijonov kron na leto. Naravno je, da bi družba to breme prevalila na — konsumenta ter bi se čeno premoga zvišala kakor nikler na svetu. Razna strokovne organizacije so zahtevale povišanje v razni visokosti od 60 do 100 odstotkov. Najvišje so šli komunisti, vsled tega tudi ostale organizacije niso hotele zaostati ter so svoje zahteve zlicitirali tudi na 134 odstotkov. Družba seve ni mogla pristati na tako zahtevo, ponudila je dosti manje. Vlada je stavila posredovalen predlog, ki na so ga rudarji odklonili ter zagrozili, da dne 28. novembra zvečer — na dan volitve za konstituanto — prično s stavko, ako se jim ne ugodí v pobnem obsegu. Svoje grožnje tega dne sicer niso uresničili, nač pa so sedaj stavili družbi in vladi ultimatum. Odpodslali pa so še delegata v Beograd,

Dr. M. Zarnik:

Umetniška razstava.

Ko sem bil otrok, je bil avstrijski general Filipović popularen junak. Slovenci so ga visoko spoštovali. A z mežikanjem in muzanjem so si obenem pripovedovali, da se je v neki bitki, ker ni imel ne trenutka časa, moral poslužiti svojih generalskih hlač namesto samotne hišice. Tak junak, kaj? Ampak — — hihhi, hehehe, huhuhu.

Nekake podobne občutke opažam pri Ljubljancih ob sodobni razstavi v Jakopičevem paviljonu. Umetnost, o! umetnost! Izvrstna stvar! Ampak tale razstava, hihhi.

Mnogo je zakrivila tista novomeška kritika, nezrel slavošepc od nezrelosti. Če se o krvavih začelnikih piše tako, potem seveda rebelira občinstvo po pravici. A potem tudi meče v en koš enloh vse, kar je drugačnega, nego je bilo ponavadi dosedanje.

V resnici ni sedanja razstava pravzaprav nič zbudac. Marsikaj je v njej dobrega, morda celo nekaj prav dobrega. Ostalo naj se na presojo po tem, kar hoče in more biti.

Razstavljalec je le pet, Božidar Jakac, brata Fran in Tone Kralj, Marijan Mušič in Zdenko Skalicky. Ivan Napotnik stoji v katalogu, ni pa razstavljen.

Jakac zavzema dve sobi, veliko vstopno in levo zraven. Meni je od vseh šestih najljubši, dasi sta oba Kralja morda talentiranejša. Jakac raz-

stavlja mnogo tucatov stvari; pa na zvečo jih večina ni one vrste, o katerih pravimo, da jih gre ravno dvajset na tucat. So skoro sama risbe, zlasti z ogljem, par lesorezov, nekaj jih je s tušom, nanosel na tudi zadosti barvnih, zlasti pastelov. Mnogo je portretnih glav, še več morda pokrajinskih risb, zlasti vidov z velikomestnih cest. Največ vtisa sem dobil od njegovih gibnih študij; v prijetnem spominu mi je kočijaž omnibusa, pred katerim se vidita glavi obeh konj. To je impresija, narisana v enem naskoku; nalahko označenima konjema se pozna, kako ju je Jakac svjelo sredi cokljejočega traba. Enako hvalevredna se mi zdita lista s pozami moža, ki se vadi v bokanju. Črnobel ulični prizor, figure, tramvaj in drugo le s čopičem, pomočnim v tuš, nakazano v svojih senčnih partijah, je tudi povsem živ in obenem siguren v linijah; ekstrakt vsakdanjega aličnega življenja, podoben od največji varčnosti in preprostosti umetniških sredstev.

Rad bi videl od Jakca kaj več impresij iz živalstva; to so nemirni modeli, a vsak njihov gib je značilen za določno vrsto živali. Tudi je živalstvo polje, ki so se ga naši umetniki doslej ogibali še bolj nego človeškega telesa. Obe sadači sta težki, a prevalečni za onega, ki mnogo zna.

Omenjam izmed neštetihs risb še letališče z dvigajočimi se aeroplani in z gneždo ljudstva, ne da bi s to omenitvijo hotel dati tej risbi ravno prednost pred nekaterimi drugimi; premnogo jih je, da bi vsako našteval.

Jakčeve barvaste stvari so pa deloma vendarle presimel in prenavadene za javno razstavo. Tistih prenežnih »plančastov« — kakor se reče rusko — kakor bi bili narejeni iz natčevine in iz moka iz ljubljanske okolice (po 6 kron liter, do 70% vode), smo videli že odveč. Saj leži v marsikateri množni resničnega čuta morda, a dela se jih lahko tudi na zalogo. Dolgočasno so in tistemu, ki ni ravno njih umetniški oče, ne povedo ponavadi nič. Snloh leži Jakčeva današnja moč v grafiki, v črnobelih risbi. Tudi njegovi večji pasteli, portretne študije, so mi dolgočasni: če so one male pokrajinske medle in prenostavne, sli pri teh slikah (v ožjem pomenu besede) tehniško gradivo, s katerim so delane, preveč v ospredje. Vidi se jim nekako, da se je Jakac notrdil, narediti pravo pravico seriozno sliko. Morda bo po nekaj letih drugače. Nikakor mu ne smejo dobre impresije, ki jih zna risati, ostati samonamen. Obetajo mnogo, so kot umetniške beležke častivredne, a če ostane Jakac na tem, so bo prav kmalu popolnoma razdal napram občinstvu in samemu sebi. Črnobele portretne študije njegove, stoječe nad nivojem zgolj akte, so vsekar tako dobre, — boljše nego pastelne, — da nam bojazni za umetniško karijero gosp. Jakca.

Če drugega ne, bo Jakac najbrže v kratkem v vrsti onih jugoslovanskih grafikov, ki se jih sme med svetom pokazati brez zarudenja nad domačo revščino. Kako mu pa impresionizem v barvi ne gre ali še ne gre izpod rok,

mi spričuje majhna slička v belem okviru, čisto v levem zgornjem kotu glavne sobe. Ne od blizu, ne od daleč, ne s ščipalnikom na nosu, ne s svojimi kratkovidnimi očmi nisem mogel pogoditi, ali so to plavajoče meduze (morski klobuki) na dnu morja, ali je travnik z lučkami odvetnega regata ali pa s galerije posneta plesna dvorana s vrvenjem parov v valčku. To ni cena slonob od mene, da bi se bralci smejali: to je res.

Brata (menda sta brata?) Frana in Toneta Kralja je težko razločiti. Vedno morata pogledavati v katalog, ali gre za Toneta ali Franceta. Morda sta po rojstvu dvojčka? Oba sta zelo nadarjena, oba snata različne, a medseboj zelo podobne stvari, in oba najbrže mislita, da sta zelo originalna, dasi nam prinašata le posnemanje gotove nemške umetnosti, včasih nerahlo brizgane s meštrovitvostvom. Množica risb kaže lepo linijo, a približno stoji nekemu nemškemu risarju s črkim imenom, Wacku, ki ga radi povsem groteskno pretirano nism mogel nikoli trpeti. Čemu karikirati, če zna človek zadosti, da izhaja lepše in blagodejnejše brez tega? Tri nage ženske, ki se zvijajo po tleh, kakor bi bile pile hudičovo olje, se imenujejo »Zasmeh«. Morda zasmehujejo le gledalca? Če bi se nam predstavile kot karikatura na naslov mogočnega švicarskega slikarja Hodlerja, pri kakem umetniškem

Opazka. Drug dan mi je gd. blagajničarka na vprašanje povedala, da se ta podobica nazivlje »koncert« — Torej bi bil akoro uganili!

»Gachnasfestuc, bi rekli: bravo! A kot resnost, ki hoče obstati sama zase? Saj se lahko tudi tako riše; a treba ni! In Frana Kralja celo ne, ker mu povsodi gleda iz njegovih del prav polnokrvnen talent. Misli pa, morda, da mora tači z modro, četudi je neokusna.

Imel sem prijatelja, ki smo mu toliko časa pravili, da je zaljubljen v gotovo dekle, dokler sam ni bil prepričan, da ga prešinja sveta ljubezen duje. Pa je bila gola sugestija. Tako se tudi umetniki včasih, zlasti ko se vde v njih in so mladi, sami sebe prepričajo, da je edino ta in ta »strujac« prava, zveličavna in da jim gre od srca in iz dna duše. Oba Kralja se mečeta popolnoma enostransko za neko talmi-starodavnostjo, ki so si jo izmislili zlasti Nemci, kateri sploh radi posegajo po svojem Düreru in po svojih srednjeveških asketskih skulpturah. In to je naposled le vendar nekaj drugega, ker črpajo iz zaklada svoje narodne duše. S to retrospektivnostjo se drži modernost dekorativnost; vse skupaj je pa le nekaj vsaj za nas Slovence več ali manj nepotrebnega. Bog ve, kateri umetnik si je pred nekaj leti izmislil — nekaj tega imata še Meštrovic in tudi Meunier —, da so možka lica pravilno moderno občutena le, če delajo z usi šobo kakor karp na ribjem trgu, in če imajo ubito nosno kost. Ze vrato let vidimo skoro vse »monumentalne« moške s takim obrazom hoditi po poljanah slikarske, zlasti pa kiparske umetnosti. Če imajo klobuk na glavi, mora pa biti skoro brez krajev, kakor oni, ki ga najdeš na smetišču (Dolje pribudjajo.)

ali da od centralne vlade izsilijo svoje zahteve ali pa morda da zainteresirajo za stvar svoje parlamentarne »sodruge«. Treznejši elementi med »sodrugarji« so proti stavki ter priznavajo, da so zahteve pretrpane. Toda

komunistom tudi ni na tem, da bi se zahtevam ugodilo, oni nasprotno želijo, da bi se jih zavrnilo, ker nimajo v prvi vrsti za to, da izzovejo nemire in nered v državi. V tem pričakujejo svoj raj.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMISIJA CENTRALNE VLADE.

— d Beograd, 14. dec. (ZUN) Danes ob 6. popoldne je podal ministrski predsednik dr. Vesnić regentu prestolonasledniku ostavko svojega kabineta.

— d Beograd, 14. decembra. Na današnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se stavi vlada dr. Vesnića na razpolago kroni tekoma današnjega dneva. Ker je končala vsa predhodna dela, radi katerih je pred tremi meseci prevzela upravo državnih poslov, smatra vlada dr. Vesnića, da je s tem dovršila svojo nalogo. Vlada odstopa s polnim prepričanjem, da je njeino delo bilo v korist izvršenemu činu, ki ga je naša država tako težko pričakovala. V političnih krogih vlada za sedaj prepričani, da je politični položaj tak, da zahteva ponovnih stikov z novim Narodnim predstavstvom. Zdi se, da bo z ozirom na sporazum med načelniki strank, ki bodo vstopile v novo vlado, navedena sestava kabineta Nikoli Pašiću.

— d Beograd, 14. decembra. Ker je danes Nikola Pašić izročil dolžnosti predsednika konstituiranega verifikacijskega odbora, bo imel sedaj več časa, da se pouči o položaju ter izvede pozajanja za sestavo skupne vlade. Obenem se je danes ob 10. popoldne sestel ministrski svet, ki je sklenil, da poda celokupni kabinet demisijo.

— d Zagreb, 14. decembra. »Večernji« poroča iz Beograda: V parlamentarnih krogih se govori, da bo regent poveril Nikoli Pašiću mandat za sestavo vlade. Ker Pašić sam ne bo prevzel predsedstva vlade, sodijo, da bo določen za predsednika vlade Stojan Protić. S tem bi zopet prišel v pretres načrt ustave, ki ga je izdelal Stojan Protić in ki predvideva 9 avtonomnih pokrajin.

VESTI O GIOLITTJEVI DEMISIJI.

— d Rim, 13. decembra. »Tribuna« na formalen način demitira vesti, po katerih namerava ministrski predsednik Giolitti demisionirati. Ministrski predsednik tudi ne namerava povzročiti nikakih sprememb v resortih. Kabinet ostane neizpremenjen.

EVAKUACIJA DALMACIJE.

— d Split, 14. decembra. Iz Zadra poročajo, da je admiral Millo zopet odzdravel ter prevzel gubernalne posle. Dal je k sebi pozvati voditelje ulice ter jih najprej opozoril na to, da hoče Italija lojalno izvesti rapalsko pogodbo in da bo najenergičnejše nastopila proti vsem, ki bi skušali to onemogočiti. Voditelja nezadovoljnih dr. Mandl in finančni svetnik Calejch sta bila deportirana v Italijo. V Zadru se pojavlja močno gibanje, da bi se Zader povrnil k Jugoslaviji, ker more gospodarsko eksistirati edino kot glavno mesto Dalmacije. Na čelu tega gibanja stoji sedaj nekdanji največji irendenti. Italijanska vojska neprestano odhaja. V Zader je došlo 42 avtomobilov, polnih vojnega materiala. Računajo, da sedaj ni več kot 5000 italijanskih vojakov v vsem zasedenem ozemlju Dalmacije.

STAVKE V ČEHOSLOVASKI.

— d Praga, 13. decembra. »Prager Tagblatt« je prejel iz industrijskih krogov nastopno poročilo o položaju: V srednji industriji stavkajo delavci samo v malih in srednjevelikih obratih. Tekstilni obrati v Pragi stoji. V

tvornicah za sladkor razen v modranski tvornici so ustavili delo. V Kladnem je razmeroma mirno. Kjer so vpostavili obratne sovete, jih je vojaštvo razpustilo. V rudokopih se ne dela. Samo v Scheoelersjevem rovu so delavci sklenili, da bodo zopet pričeli delati. Od 38 rogov v Ostrovi se v 16 ne dela, vendar pa tudi tam še ni prišlo do kršitve miru. V Brnu se je stavka že končala in red je povsod vzpostavljen. Poročila iz Moravske in Slovaške so zadovoljiva. Tam še ni prišlo do večje stavke. Industrijski stoji na stališču da za stavko, ki je popolnoma političnega značaja, ne bodo izplačevali delavcem plač.

— d Praga, 14. dec. »Prager Tagblatt« piše o stavki: Izbruh stavke in razlaščenje veleposlovstev in tvornic v provinciji je napotilo vlado do izrednih naredb za praška predmestja in za posamezna provincialna okrožja. Garizije in praško orožništvo imajo strogo pripravljenost in se vozijo v avtomobilih na kraj, kjer obstoji nevarnost. Aretirane voditelje so snodi z avtomobili pripeljali v Prago h kazenskemu sodišču. Večera jutraj sta dospela v Prago dva nadaljnja transporta aretirancev. Pričakujejo v kratkem nadaljnji transport 125 oseb. Interurbanski telefonski promet je za privatne razgovore ukinjen. Brzojavke se še odlašajo.

— d Brno, 14. dec. Večerašnji dan in nočjošnja noč sta potekla popolnoma mirno. Podpredsednik politične deželne uprave objavlja sporazumno z višjim deželnim sodiščem, da se pragaška preki sod za Veliko Brno in vse občine političnih okrajev okolice Brna, Bozkovec, Goedinga in Trebiš. Vsak, kdor po objavi te navedbe zakrivi zločin hujšanja k nemiru, bo kaznovan s smrtjo. Zbiranje ljudi na cestah je prepovedano. Policijsko ravnanje v Brnu je odredilo, da se morajo iz varstvih ozirov zapirati zasebne hiše ob osemnajstih in gostilne ob devetnajstih.

— d Praga, 14. dec. Stavka na Češkem polacoma popušta. Na Moravskem se je položaj precej zboljšal. Stavka pojenjuje.

— d Praga, 13. dec. »Narodni Politika« javlja iz Brna: Večerašnja konferenca komunističnih zaupnikov je sklenila splošno stavko.

— d Praga, 13. dec. Po današnjih vesteh je stavka v Kladnu, Slanem, Liberecu, Znojmu, Trebiš in Goedingu popolna. V Pragi in Brnu pa samo delna.

REVOLUCIJA NA IRSKEM.

— d Berlin, 13. decembra. United Telegraph javlja iz Pariza: Vrhovno poveljništvo sinfajnovske vojske je odgovorilo na razglasitev obsednega stanja nad južno Irsko s protipoklamičnim, v kateri izjavlja, da obstoja med Irsko in Veliko Britanijo vojno stanje. Vsaka oseba, ki angleškim četam na kakršenkoli način pomaga, bo kaznovana. Orožje se mora takoj oddati, da ne pride Angležem v roke.

NAPETOST MED JAPONSKO IN MEHIKO.

— d Berlin, 14. decembra. Po poročilih »Deutscher Nachrichtenstelle« iz Washingtona bo zahteval ameriški poslanik v Tokiju od japonske vlade pojasnil glede koncentracije japonskih čet na Formozo.

žalovanje, da sem to storil (Kliči: Tako je! Odobravanje in ploskanje). Skupščinski odsek ni razpuščen. (Vzkliči: Tako je!) Skupščinski odsek, ki je bil edino merodajen, da sklepa o tem, ali je še na pravni podlagi ali ne, da dela z vlado. Te skupščinski odsek je v popolnem pojmovanju zakona sodeloval in s vlado sprejel ta poslovnik. (Vzkliči na skrajni desnici: Nima imuniteta, ko je skupščina razpuščena!) V to svrhu se je tudi ustanovil državni odbor. (Odobravanje in ploskanje), s čigar sodelovanjem ste prišli semkaj (ploskanje v centru), pa mu ne odrekate zakonitosti. (odobravanje) odrekate pa zakonitosti skupščini, in sicer samo zato, da bi sploh mogli kaj ugovarjati. (Vzkliči: Ni tako!) In delate proti zakonu (vzkliči: Ni tako!). Gospoda, naša država je ustvarjena z velikimi napori kralja, vlade in naroda (burno ploskanje v centru, živio-kliči), a mi, gospoda, vi na levi in mi na desnici, smo samo radi teh žrtve in teh naporov mogli priti semkaj (odobravanje in ploskanje) in govoriti tako, kakor ste govorili danes. Tovariši, štejemo si v čast, da sem odgovoren za vse pri-

pravilno delo in sklicanje konstituent. Kajti gospoda, da se dobro razumemo, naša država in ves naš narod pričakuje od nas vseh, da dovršimo veliko delo našega narodnega ujedinjenja. Sestali smo se. Vlada in narod sta nas pozvala, da napravimo iz dobrega zakonitega stanja še boljše stanje in ničesar drugega. (Živahno odobravanje). Prosim Vas, da mi oprostite, da sem moral podati to izjavo, mislim pa, da je po vsem tem, kar se je zgodilo, bilo to neobhodno potrebno. (Živahno odobravanje v centru, živio-kliči).

Posl. Etbin Kristan (socijalist): »Ako ustavotvorna skupščina ni suverena, potem ni ustavodajna. To je zadosten razlog, da odklanjam poslovnik in zahtevamo, da se izdela tak poslovnik, kakršnega hoče skupščina sama in kakršnega potrebuje.« (Odobravanje pri socijalistih). Besedo prevzame predsednik Pašić: »Seja je zaključena. Prosim verifikacijski odsek, naj se sestane jutri ob desetih, da prevzame akte od predsedništva, da se more pričeti delo. Prihodnja seja se naznani, kadar konča verifikacijski odsek svoje delo. Seja se je zaključila ob dvajsetih.

Politične vesti.

— Verifikacijski odbor. Dne 14. decembra popoldne je imel verifikacijski odbor ustanovno sejo ter je dobil pri glasovanju radikalne Gjurjič 9 glasov, demokrat Pečič pa 10 glasov in je bil s tem izvoljen tudi za predsednika verifikacijskega odbora. Za demokrate so glasovali tudi 3 komunisti. Za tajnika je bil izvoljen socialist dr. Korun. Verifikacijski odbor je takoj prišel s preizkuševanjem nespornih verifikacij. Popoldne se je seja verifikacijskega odbora nadaljevala.

Dne 14. t. m. je imel ob 10. popoldne in ob 3. popoldne verifikacijski odbor sejo. Na seji so se pregledali najprej vsi akti, ki jih je odbor dobil od predsedstva. Zatem se je vršila volitev predsednika verifikacijskega odbora. Za predsednika je bil izvoljen posl. Dragutin Pečič s 10 glasovi proti 9, ki so bili dani za radikalca posl. Marka Gjurjiča. Nato so se sprejele pritožbe proti volitvam, ki jih je bilo samo deset in od katerih so tri že rešene, ker navedena pritožba ni morala vplivati na definitivni izid okrožnih volitev. Te pritožbe se tičejo volitev v mostarskem, banialuškem in tuzlanskem okrožju. Razprava se sedaj vrši za mandat dr. Svetislava Mihajlovića iz volilnega okrožja Bečkerek-Kikinda, ker je bila vložena pritožba, da bi kot načelnik ministrstva za notranje stvari ne mogel biti izvoljen. —

— Stališče muslimanov. Vesti, da je vlada demisionirala, so dospole v muslimanski klub Seis zvečer. V muslimanski organizaciji se zato še ni govorilo o tem poslednjem političnem dogodku. Vsekakor pa je orientacija muslimanov ta, da bi vstopili v novo vlado pod pogojem, da se spoštevajo njihove zahteve. Muslimani se smatrajo za državotvoren element. Zato ne bodo vstopili v kako neplodno opozicijo, nego bodo sodelovali v vladi. Stole na stališču, da se naj drž. uredi v nekaj pokrajini, kakor obstoje danes ter da se ne smejo reducirati politične oblasti na okrožja, kakor to zahtevajo radikalci in demokrati. —

— Organizacija klubov. Radikalni klub je izvolil 20 poslancev, ki bodo vodili strankne posle. Za predsednika socialno-demokratskega kluba je izvoljen posl. Etbin Kristan. Komunistični klub je izvolil samo 5 tainikov. —

— Revizijski poslovnik. »Narodno Delo« poroča iz Beograda, da se po večerašnji debati v konstituenti splošno sudi, da se bo poslovnik, ki ga je sestavil min. svet, moral podvreči znatni reviziji.

— Ustavna komisija. Minister za konstituento je imenoval dr. Tomljanovića za izvedeniškega člana ustavne komisije, ki je danes, dne 14. t. m. popoldne imela svojo prvo sejo.

— Iz konstituent. Beograd, 14. decembra. Pri večerašnjem zasenjanju konstituent je vzbujalo veliko pozornost dejstvo, da sta imela dr. Korosec in vodja hrvatske zajednice dr. Surmin daljšo razpravo med časom, ko so se čitala poslanska imena. Istotako se je z velikim zanimanjem sledoval raz-

govor med Stojanom Protićem in banom dr. Leginjo. Tudi ta razgovor se je vršil med čitanjem imen poslancev. Ban dr. Leginja se je očividno nečesa branil, o čemur so pričale njegove geste. Stojan Protić pa je z ironičnim nasmehom nekaj trdil, kar je spravilo bana dr. Leginjo očividno v veliko zadrego. — Bivši zunanji minister dr. Trumbić je moral vsled dejstva, da se je malo zakasnil, stati skozi celo sejo pri vratih.

— Narodni klub. Narodni klub je imel sejo, na kateri je bil za predsednika kluba izvoljen dr. Drinković, za podpredsednika dr. Gjurjo Surmin, za tajnika pa dr. Petričić. Klub se bo bržkone približal onim strankam, ki se bodo izjavile za čim širšo decentralizacijo. Ako se ne bo sestavil tak blok, se bo Narodni klub vsekakor pridružil onim skupinam, ki bodo za čim širšo avtonomijo, kar bi mogli biti radikalci, Jugoslovski klub in hrv. stranke.

— Radić odide rovarit v Pariz? »Narodno Delo« poroča iz Beograda: Tukaj so se raznesli glasovi, da se je Radić odločil oditi v Pariz, kjer bi zahteval od entente, naj ga podpira pri njegovem delu za proglasitev posebne hrvatske republike. Ako je istina, bo vlada podvzela vse korake, da prepreči nadalje podobne zablude, ki so že povzročile dosedaj naši državi znatne škoda.

— Dva ruska boljševka v Črni gori. Iz Kotora poročajo, da sta se mudila tam dva Rusi, eden je doktor medicine, drugi doktor filozofije. Beogradski vlada je poslala ruskega zdravnika na eno mesto v Črni gori, drugi ga spremlja kot prijatelj. Njuno obnašanje v Kotoru je kazalo, da sta dva moža plačana ruska boljševska, poslana v našo državo, da rovarita in agitirata v boljševske svrhe. Javno sta govorila o bližnji revoluciji v Jugoslaviji, kako se v kratkem ocepita od Jugoslavije Črna gora in Hrvatska, ki se proglasi za republiko, itd. V Črni gori so tla za tako hujškanje še precej prikladna, zato je neumevno, kako da vlada pošlje takega človeka v Črno goro.

— Angleški predstavniki v Črni gori. Predstavniki angleške vlade, ki so prisostvovali volitvam v Črni gori, so odgovorili iz Cetinja. Poročali bodo o poteku volitev Lloyd Georgeu oblično. Ni dvoma, da so odnesli iz Črne gore prepričanje, da je ona za jedinstvo in da kralj Nikita nima resnih pristašev v Črni gori.

— Avstrija hoče Zapadno Ogrsko. Avstrijski zvezni kancler dr. Mayr je v razgovoru s dunajskim dopisnikom »Uj Nemzedekac« izjavil, da se Avstrija ne bo nikdar odrekla svojim pravicam na Zapadno Ogrsko. Madžarska ne more zahtevati, da se Avstrija kdaj odreče temu ozemlju. Nadalje je izjavil upanje, da se vsled te politične zadeve ne bodo poslabšali gospodarski odnosi med obema državama in pristavil, da se tudi z Jugoslavijo niso, dasi ravno je ločilo Avstrijo in Jugoslavijo koroško vprašanja.

Sodna imenovanja.

Njegova kraljevska Visokost prestolonaslednik Aleksander je s odlokom s dne 27. novembra 1920 blagovolil imenovati:

Za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu deželnosodnega svetnika dr. Jurja Polenića v Novem mestu in za podpredsednika okrožnega sodišča v Mariboru višjega deželnosodnega svetnika v pokoji dr. Jakoba Toplaka, za svetnika višjega deželnega sodišča v Ljubljani višjega deželnosodnega svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani Rudolfa Perscheta, prvega državnega pravdnika v Ljubljani z naslovom in značajem dvornosodnega svetnika Božidara Bežka, deželnosodnega svetnika Ivana Dougana od deželne sodišča v Trstu, višjega deželnosodnega svetnika Franja Peterlina in deželnosodnega svetnika dr. Edvarda Patinčiča, oba od deželne sodišča v Ljubljani.

Za višje deželnosodne svetnike pri sodnih dvorih prve stonje v Ljubljani: deželnosodnega svetnika z naslovom in značajem višjega deželnosodnega svetnika Alojzja Zebreta in deželnosodnega svetnika Franja Rekarja. Antona Bulovca in Antona Mladika, vsi od deželne sodišča v Ljubljani. V Mariboru: deželnosodnega svetnika in predstojnika okr.

sodišča v St. Lenartu z naslovom in značajem višjega deželnosodnega svetnika Josipa Stergarja in deželnosodnega svetnika dr. Franja Peterlića, ta dva v Mariboru; v Celju: tamošnja deželnosodna svetnika dr. Ivana Premščaka in dr. Valentina Flerina; v Novem mestu: tamošnje deželnosodne svetnike dr. Vladimirja Fürsterja, dr. Silvina Hrašovca in Jurja Kozina; za višja deželnosodna svetnika in predstojnika okr. sodišč na dosedanjih službenih mestih deželnosodna svetnika in predstojnika okrajnih sodišč dr. Jakoba Doljana in Antona Meliča.

Za višja deželnosodna svetnika preko sistemiziranega stanja pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani s pridelitvijo k poverljivosti za pravosodje v Ljubljani deželnosodna svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani Antona Nagodeta in Ivana Vrančiča; za prvega državnega pravdnika v Ljubljani državnega pravdnika v Celju Nika Dominića; in pridelitvi naslov in značaj dvornosodnih svetnikov višjemu deželnosodnemu svetniku v pokoji Antona Levca v Mariboru in višjemu deželnosodnemu svetniku pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Martina Travn-

nerju in Franu Vedernjaku, oprostiš jih plačila predpisanih taks.

Minister pravde je imenoval: I. za deželnosodne svetnike: 1. pri deželnem sodišču v Ljubljani deželnosodna svetnika in predstojnika okrajnih sodišč Otona Vidlica v Litiji in dr. Adolfa Kaiserja v Kostanjevici, državnega pravdnika v Ljubljani dr. Ivana Širka in Antona Laločiča. 2. pri okrožnem sodišču v Mariboru okrajnega sodnika Josipa Lenarta v Mariboru ter okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Marenbergu dr. Josipa Tombaka. 3. pri okrožnem sodišču v Celju okrajna sodnika tamkaj dr. Andreja Novaka in Franja Tillerja. 4. pri okrožnem sodišču v Novem mestu okrajnega sodnika v Tolminu Antona Cigoja ter okrajnega sodnika v Novem mestu dr. Josipa Fischingerja.

II. za deželnosodne svetnike in predstojnike okrajnih sodišč deželnosodnega svetnika v Mariboru dr. Ožbalta Ilaniga za St. Lenart ter na njihovih službenih mestih okrajne sodnike in sodne predstojnike Franja Küssla v Trebnju, Ivana Zemljiča v Ormožu, Ivana Serneca v Šoštanju, Antona Zdoščka v Kozjem, Antona Kajfeža v Ložu in Ivana Romolida v St. Gradcu.

III. za deželnosodne svetnike preko sistemiziranega stanja na dosedanjem službenem mestu okrajnega sodnika dr. Ruperta Celestina v Črnomlju.

IV. za okrajne sodnike in sodne predstojnike sodnika Avgusta Žigona v Podgradu za Litijo, dr. Ivana Močnika v Ribnici za Višnjo goro, dr. Frana Zena v Kranju za Brdo, Julija Kudra v St. Lenartu za Marenberg, dr. Voljta Hočevarja v Kozjem za Gornji Grad, dr. Franja Lozarja v Sevnici za Kostanjevico in Jakoba Jermana v Litiji za Žužemberk.

za okrajne sodnike: 1. pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani okrajnega sodnika in sodnega predstojnika na Vrhnji Stanka Jenčiča. 2. pri deželnem sodišču v Ljubljani sodnike dr. Blaža Reichmana, dr. Josipa Šašla, Kajetana Premstrelina, vsi trije brez stalnega službenega mesta in dr. Gasperja Stojkovića v Ljubljani. 3. pri okrožnem sodišču v Mariboru sodnike dr. Davorina Senjorja v Mariboru, dr. Matjdo Zorjana brez stalnega službenega mesta in dr. Alojzija Lešnika v St. Biščici. 4. pri okrožnem sodišču v Celju sodnika Alojzija Nendia v Mokronogu, dr. Ivana Kraška in dr. Frana Lipšca, oba v Celju ter dr. Leopolda Vičarja v Konjicah. 5. pri okrožnem sodišču v Novem mestu sodnika v Mokronogu Alojzija Hočevarja. 6. pri okrajnih sodiščih dr. Ernsta Kobeta v Škofji Loki za Kranj in dr. Vladimirja Travnarja v Ptuj za Ptuj.

VI. za sodnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani sodnika brez stalnega službenega mesta dr. Rudolfa Sajovića.

VII. za državnega pravdnika v Celju namestnika državnega pravdnika tamkaj dr. Josipa Lozarja in za namestnika državnega pravdnika v VIII. čin, razredu brez stalnega službenega mesta dr. Davorina Rusa za Celje.

Dalje je minister pravde preimenoval okrajna sodnika in sodna predstojnika dr. Frana Kalana iz Žužemberka v Vel. Lašče in dr. Avgusta Leitgeba iz Višnje gore na Vrhniko, okrajna sodnika Jakoba Luznarja iz Kostanjevice v Novo mesto in Antona Avsca iz Novega mesta v Ljubljano, državnega pravdnika namestnika Viljama Laurencaka iz Maribora v Ljubljano ter sodnika Božidara Romiha iz Šoštanja v Sevnico in dr. Tomaža Turata iz Črnomlja v Ljubljano.

Iz naše kraljevine.

— Jugoslov. parobrodna družba. Iz Beograda javljajo: Dne 14. t. m. je bila seja s pomočnikom arbitra za razdelitev trgovskega brodogojstva. Pričakujejo, da bo koncem tedna prišel semkaj sam arbitar. Zastopniki društva »Ungaro-Croate« so že došli v Beograd, ter so posetili finančnega ministra. »Ungaro-Croate« se bo preimenovala v »Jugoslovensko parobrodno družbo«.

— Vranglova vojska v Strnišču. Iz Zagreba poročajo: Dne 14. t. m. popoldne je dospel semkaj iz Boke Kotorske zbor Vranglove vojske, okoli 1500 ljudi. Zbor je odpotoval v Strnišče pri Ptuj, kjer bo nastanjen v tamnošjih barakah. Kadeti Vranglove vojske bodo tamkaj nadaljevali svoje študije.

Dnevne vesti.

v Ljubljani, 15. decembra 1920.

— Ljubljanskemu rodoljubnemu prebivalstvu! Dne 17. decembra t. l. se praznuje rojstni dan Njegovega Visočanstva Prestolonaslednika Regenta Aleksandra. Ta dan se daruje v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja ob 10. popoldne slovesna služba božja z molitvijo za dolgo in srečno življenje Njegovega kr. Visočanstva z zahvalno pesmijo in državnim himno. Uradi ne poslušajo, šole imajo pouka prost dan. Pozivljani vse gg. hišne posestnike in prebivalce mesta Ljubljane, da okrase ta dan svoje hiše z narodnimi in državnimi zastavami! Za župana: Dr. Karel

— Demisija dr. Breica in tovarišev. Centralna vlada je sprejela demisijo deželnega predsednika dr. Janka Breica in tovarišev ter poverila začasno vodstvo vladnih poslov v Sloveniji takisto v demisiji se nahajajočemu poverjeniku za notranja dela dr. Leonidu Pitamcu. Odstopivši dr. Brej se te dni izseli iz vladne palače v svojo že pripravljeno

II. seja ustavotvorne skupščine.

— d Beograd, 13. decembra. (Konec poročila). Besedo dobi dr. Nikola Mandić (jugosl. klub), ki izjavlja: V zmislu člena 121 volilnega zakona je ministrski svet pooblaščen, da v sporazumu z volilnim odborom izdela poslovnik za ustavotvorno skupščino, ki ji bo služil tako dolgo, dokler ga ona sama ne predrugači v celoti ali deloma (kliči: Tako je!). Začasno narodno predstavništvo je bilo 23. novembra razpuščeno, in sicer definitivno. Odbor tega predstavništva je funkcionalen še dalje, davi brez kvalifikacij (v centru) ugovarjanje, na levi živahno odobravanje, glasovi v centru: Avstrijska intervencija! Ko je imel 6. decembra ministrski svet posebno sejo skupno z neobstoječim odborom in sprejel načrt tega poslovnika, je bil zato ta poslovnik napravljen kot zakon brez enega od zakonitih faktorjev ter mu manjka kriterij zakona. Konstatiramo, da je poslovnik protizakonito sklenjen, ter smo v tej smeri stavili predlog, da se to čimprej sanira in da dobimo v skupščini poslovnik, ki odgovarja njeni volji. (V centru) ugovarjanje, na levi živo odobravanje. —

Risto Gjokić (zemljoradnik): Predlagam, da se izvoli odsek, ki bo predložil skupščini načrt definitivnega polovnika za ustavotv. skupšč. ozir. izpremembe začasnega poslovnika. Poslovnik naj se reši v 14. d. (Odobravanje). — Dr. Ivan Pavlič (Narodni klub): Mi ne priznavamo tega poslovnika ter ne moremo dopustiti, da se po tem poslovniku vodi ustavotv. skupščina.

M. Lazarevič (republikanec): Mi smo protivni ne samo radi ugleda te skupščine, temveč tudi radi one av-

toritete, one vere, ki je mora narod dati ustavotv. skupščini in njenim odločbam. Zato ni druge poti, kakor da izdelamo poslovnik in da z njegovo pomočjo obvarujemo ugled in dostojanstvo konstituent. — Dr. Mehmed Špaho (muslimanska organizacija) pričakuje, da bo ustavotv. skupščina čimprej izvolila, še predno preide na volitev odseka za prenos ustave, odsek, ki bo izdelal poslovni red, ki bo odgovarjal poslovnim redom, kakor so se dosedaj po obnih načelih porajali v ustavotv. skupščinah. (Vzkliči pri muslimanih: Živio!)

Za njim povzame besedo ministrski predsednik dr. Vesnić, ki izjavlja: Proti vsem parlamentarnim načelom so otvorili diskusijo o poslovniku zastopniki skupine, katere vzor je vlada, ki je ubila parlament, ki ga je našla pred seboj, in vi, zastopniki te skupine, — naj se mi dovolijo izraz — ste imeli toliko drznosti (kliči: Tako je!), da proglagate nasilje ono, kar je smatrala vlada in kar bi vsaka vlada, ki ima resne pojme o svoji dolžnosti, smatrala, da mora storiti, in to je, da zakonitim putem pripravi vse potrebno. Jaz se, gospoda, ne čudim njihovi politiki, oni delajo po svojem programu, oni ne priznavajo države (kliči: Tako je, tako je! s komunistične strani: Ni tako, ni tako! Hrušč in trušč). Izraziti moram začudenje in obžalovanje, da so se jim v tem poslu pridružili zastopniki strank, od katerih se pričakuje resno sodelovanje in da sta se med njimi javila tudi dva pravnikta. Jaz sem nekdanji profesor prava (glas s komunistične strani: Na žalost!) in naj mi gospoda onostli, ako bi jaz bil njima podpisal pravniški diplom, bi moral danes izjaviti ob-

novostanovanje v hiši »Kranjske hranilnice« v Gradišču, ki ga je sčasoma pogojno odstopil ruskim begunskim rodbinam.

— **Mestni šolski svet v Celju.** Mariboru in v Ptuj ukinjeni. Deželna vlada izda naredbo, s katero se ukinito mestni šolski svet v imenovanjih treh mestih. Okrajni šolski svet teh mest z okolico vred se razdele v mestno in okoliško sekcijo. Člani mestne sekcije so običajni člani okrajnih šolskih svetov. Predseduje jej okrajni glavar.

— **Okrajno glavarstvo v Cerkljani.** Cerkljani, kjer se že nahajala ekspozitura okrajnega glavarstva logaškega, dobi svoje okrajno glavarstvo. Okrajno glavarstvo v Logatcu bi bilo z ozirom na demokracistično črto po rapalski pogodbi preveč eksponirano. Žiri, ki so že sedaj dodeljeni okrajnemu sodišču v Škofji Loki (prej Idriji) in glavarstvu v Kranju, bodo sami odločili, ali se jih naj priklapi glavarstvu v Kranju ali omeji v Škofji Loki. Logatec dobi za izjuzno okrajnega glavarstva kompenzacijo v drugi obliki.

— **Pojasnilo.** Na shodu javnih nameščenecv v Mariboru je trdil njega predsednik, da je predsedstvo društva javnih nameščenecv v Mariboru vse pritožbe, ki so došle društvu o stanovanjskem uradu v Mariboru, dalo natanko preiskati ter je potem ves material poslal poverjeništvu za socialno skrbstvo, tudi je predsedstvo osebno interveniralo pri poverjeništvu v Ljubljani, a o rešitvi teh pritožb še do danes nima nobenega obvestila. Temu nasproti ugotavljamo, res je, da je nekdo prišel g. nadsvetnik Peitler k meni ter se pritožil o poslovanju stanovanjskega urada v Mariboru. Mogoče pa je navesti le splošnosti brez konkretnih dejstev. Odgovoril sem mu, da tu in tam čujem o takih pritožbah zlasti po časopisih, ki jih pa brez navedbe faktov ni mogoče kontrolirati. Vsled tega ga prosim, za kar mu bom prav hvaležen, da zbere vse te pritožbe, podpre z dejstvi in dokazi, da morem nastopiti proti stanovanjskemu uradu in njega načelniku, ki so se proti njemu v prvi vrsti obračale te pritožbe. Gospod nadsvetnik mi je obljubil, da pošlje zbrani material. Dokler pa sem vodil poverjeništvu, obljubljene pismene pritožbe z zbranim materialom ni bilo, vsled česar take pritožbe tudi rešiti nisem mogel. Dr. Ravnihar.

— **Važno za rezervne oficirje.** Vsi rezervni oficirji, ki se nahajajo v civilu, se vabilo, da se udeležijo slovesne službe božje v uniformi v stolni cerkvi Sv. Nikolaja na dan 17. t. m. ob 10. ki se vrši v proslavo rojstnega dne Nj. Visočanstva Prestolonaslednika Aleksandra. Istotako se gg. rezervni oficirji vlijudno vabilo, da se udeležijo svečane zabave s plesom, ki se vrši isti dan ob 20. uri 30 min. v veliki dvorani hotela Union. Odlozi službeno, dovoljeno je: pantalon! in bele rokavice. Kdor nima službenega odela, more priti v civilnem svečanem odelu z legitimacijo.

— **Iz kraljeve garde.** Kapetan g. Franc Mulaček je imenovan za majorja kraljeve garde v Beogradu.

— **Imenovanje.** Njegovo Veličanstvo je imenovalo poštne direktorja g. dr. Janka Debelaka direktorjem v V. činovnem razredu in stavbenega svetnika Ernesta Lavrenčiča za stavbenega nadsvetnika v VI. čin. razredu.

— **Odlikovanje.** Regent Aleksander je odlikoval vladnega svetnika dr. Frana Skaberneta z redom Sv. Save IV. razreda in priznanje njegovih zaslug kot član jugoslovenske plebiscitne delegacije v Celovcu.

— **Škof dr. Anton Mahnič.** Nad 70 let star je umrl v Zagrebu po daljšem bolehanju krški škof dr. Anton Mahnič. Več o njegovem delovanju hitri.

— **Za notarja na Vranskem** je imenoval pravosodni minister tamkajšnega notarskega namestnika g. Frana Presenčnika.

— **Velikodušen dar ameriških rojakov.** Magistratni svetnik dr. Zarnik je pravkar prejel od g. Ivana Mladina, poverjenika dobrotnorke združbe Jugoslav Relief iz Novega Jorka ček za 230.000 kron, izplačljiv po Jugoslovanski banki (mišljena je menda Narodna banka) v Zagrebu, za »Dom za slepce« v Ljubljani. Istovetni pismi sta prejela gg. dr. Josip Furlan in dr. Iv. Oražen in navedeni trije gospodje v Ljubljani naj sestavijo odbor, ki bo znesek dovedel svojem ustanovskemu namenu, obvesti o uporabi darovalko in nadzira uporabo te vsote. Enak znesek je Jugoslav Relief poslal na Hrvaško in v Srbijo. Vse ta denar je preostanek blagotvorne akcije, ko so ameriški Jugoslavlani leta 1919. poslali v našo državo veliko število zabojev s blagom v darilo. — Znesek 230.000 K se bo zmanjšal za 20.448 89 K, tako da bo za Slovenski dom ostalo 209.551 11 K, ker ima Jugoslav Relief za stroške prirediteljki družbi »Balkan« in za izdatke »Občinski« za Slovenijo še poravnati navedeno vsoto, a so Američani

ni obljubili, da bodo vse s pripisatvo darovanega blaga združene stroške sami poravnali. Kljub temu zmanjšanju za okroglih 20.000 K pa ostane današnje darilo ogromno in mora vsakogar navdajati z odkrito hvaležnostjo do ameriških rojakov!

— **Spomini na Tolmino.** Z ozirom na dopis »Goriške Straže« pod tem naslovom, ki smo ga včeraj priobčili tudi mi, nam piše ga. Andrej Grom-Yrtovec, soproga orožniškega častnika v Ljubljani, da je podla izmišljotina, ako se njej očit, da se je dne 11. novembra udeležila italijanske vojaške slavnosti v Tolmini in da je proti obrekovalcu že nastopila sodno pot.

— **K aferi na glavni pošti.** Poštni pristav Milan Detela, ki je dal, kakor je znano, povod, da so se razkrile nerednosti na tukajšnji glavni pošti, nas prosi, da ugotovimo, da ni bil aretiran in ne suspendiran od službe, marveč da redno opravlja svoje službene poslo pri poštnem uradu Ljubljana 6.

— **Odpušeni uslužbeni.** Pišejo nam: Žitni zavod namerava baje s 1. januarjem odpušiti iz službe in vreči na cesto okrog 12 nameščenecv, ki so povečini rodbinski očetje. Drugi nastavljeni so bolj srečni. So v službi 13 mesecev, v tem času pa imajo 13mesečni dopust s polno plačo. To niso zdrave razmere!

— **V Varaždinu** je umrl pretekli teden g. dr. Mato Zidarič, dolgoletni član okrajni zdravnik v 71 letu svoje starosti, ki je bil rojen na Humu pri Ormožu. Mnogobrojna udeležba pri pogrebu je pričala o njegovi splošni priljubljenosti. N. v. m. p.

— **Časi večne mladosti** se bližajo! Kakor čujemo, je v Ljubljani neki zdravnik vložil prošnjo, da se mu da koncesija za otvoritev posebnega instituta za pomlajevanje. V Zagrebu pa je imel te dni vseučiliški profesor dr. Boris Zarnik predavanje o metodi dr. Steinach in dr. Woronova, katero je bilo tako številno posečeno, da je moralo okrog 2000 ljudi oditi, ker niso dobili prostora. Ljudsko vseučilišče bo za prihodnje dr. Zarnikovo predavanje najelo največjo dvorano v Zagrebu. Ali ni škoda, da bodo te večne mladosti deležni samo moški?

— **All res »Wien« in »Prag«?** Vseučiliški profesor dr. Fr. Hlešč žigosa v »Jugoslovenski Obnovi Njivi« najnovjšo hrvatsko navado imenovanja Dunaja, ki je postal Hrvatoma izključno je Wien. To je bilo morda pred prevratom kolikor toliko umestno, ker je hrvatski sabor sprejel zakon glede javnih krajevnih nazivov, po katerem je v Hrvatski samo Zagreb in ne Zagrab ali Agram. Naš narod je skozi stoletja nazival mesto ob Donavi Beč ali Dunaj. S tem je to ime dobilo v našem jeziku zgodovinsko in faktično pravo, kakor vsaka druga beseda, ki je postala del našega jezika. Mi bomo zaman čakali, da bi Nemci v Gradcu ali na Dunaju začeli govoriti in pisati Zagreb ali Ljubljana samo zato ker mi pišemo Graz in Wien. Ob tej priliki je treba omeniti, da Srbi in Hrvatje dosledno pišejo Prag kakor Nemci, kar je mehantčno vzelo iz nemškega časopisa. Wien in Prag v istem časopisu je dvojni nemški vpilj, ki sta pa oba nepravilna. Zato moramo pisati samo Dunaj ali Beč in Prag.

— **Nov poselski red.** Poverjeništvu za socialno skrbstvo pripravila nov poselski red. V ta namen so se vršila posvetovanja, ki so se jih udeležile tudi gospodinjke in služkinje. V nekaterih točkah je prišlo do sporazuma, v spornih vprašanih bo vlada sama odločala. Želimo, da bi se zadeva rešila v obojestransko zadovoljnost, kar bo lahko mogoče, ako se bo pravočasno spoznalo, da so nekatere zahteve poslov to, kar so, namreč pretirane.

— **Lovske karte.** Z novim letom se zvišajo cene lovskim kartam in sicer za lovce na 60 K, za zaprisežne čuvaje 30 K letno. Vsako lovišče sme imeti le določeno število zapriseženih čuvajev po sorazmerju površine lovišča.

— **Mariborski »cesar« na prodaj.** Iz Maribora poročajo: Klub opetovanih prošnjam in opozoritvam se gospodje pri tukajšnjem okrožnem sodišču še vedno niso mogli odločiti, da bi odstranili na stopnišču se nahajajoči kip cesarja Franca Josipa, marveč so ga pokrili z neko zaveso. Da se odpravi vendar enkrat ta sramotni pečat habsburškega suverenstva, je mariborski »Tabor« prinesel vest, da je ta »cesar« na prodaj. Sedaj pa se je našlo več oseb, ki so prišli v Maribor, da si kupijo tega »cesarja«. Sodišče, ki nikakor še ne namerava prodati kipa, je vse te reflektante poslalo v uredništvo »Tabora«, da jim ta vrne potne stroške.

— **Škandalozne razmere v mariborski klavnic.** Iz Maribora poročajo: Kljub strogi prepovedi čezmerna klanja živine se dan na dan zakolje v tukajšnji klavnic 200 do 300 krav, do 100 volov in nad 200 svinj. Ni pa dovolj, da se prekorači prepoved, marveč se tudi klanje živali vrši na tak način, da se ne more označiti drugače, kakor trpinčenje živali. Vse dosedanje pritožbe na vladnega komisarja dr. Leskovarja so ostale brezuspešne.

— **Tržaški sanatorij** je v soboto zapustila, kakor poroča »Il Piccolo«, ga. Pavla Roblekova, ki je ob znanim napadu na tržaški Narodni dom, skočila iz gorečega poslopja na ulico in se pri em težko poškodovala. dočim se je njen mož ubil. Bila je 10 dni v javni bolnici neprestano v smrtni nevarnosti. Ko si ji je stanje izboljšalo, so jo prepelili v tržaški sanatorij, kjer jo je zdravil dr. Grandi. Podvreči se je morala dvema težkima operacijama, ki sta se obe posrečili. V soboto je popolnoma ozdravljena zapustila sanatorij in se vrnila v Ljubljano.

— **Sleparstva z zlatino.** Ponarejeni punč. Pred par meseci smo brali v časopisih, da je policija prišla sleparja, ki je ljudem po gostilnah pozlačene verižice prodajal za zlato. Te vrste sleparji v zadnjih časih v Ljubljani, žalibog, niso redki. Po ljubljanskih gostilnah, breznicah in kavarnah se klasi vse polno brezposelnih, delomrznih elementov, sunljivih eksistenc se izza časa vojne, ki ponujajo in vsiljujejo občinstvu raznega nakita, briljantov, zlatnine in srebrnine v nakup. Ti predmeti so, v kolikor ne izvirajo iz tatvin in vlovov, večinoma ponarejeni in brez vrednosti. Da bi se lažje goljufali lahko-verno občinstvo, so začeli sedaj ti sleparji ponarejati celo uradna punčiska znamenja. Ponarejajo jih tako dobro, da premočijo vsakega laika in da more le izurjeno oko strokovnjaka zaznati, da je punčisko znamenje ponarejeno. Škoda, ki jo vsled teh sleparij trpi občinstvo, je ogromna. Skrajni čas je že, da se zvrzane v to poklicani javni faktorji in preprečijo v interesu občinstva to zakotno sleparsko barantanje. Ta akcija pa bo imela le tedaj uspeh, če jo bo podpiralo tudi občinstvo, in sicer s tem, da vsakega takega sleparja, ki zakotno baranta z zlatino, nemudoma ovadi najbližjemu stražniku ali pa naravnost policistemu

ravnateljsvu, ki bo te vrste ptiče spravilo na varno.

— **Tatvina koledarjev.** V knjigarno Schwentner je 9. decembra 1920 okoli 17. ure prinesel nek neznan mladenič 49 stenskih koledarjev, ponujajoč jih na prodaj. Zahteval je za koledar 10 K. Na vprašanje prodajalke, odkod jih ima, odgovori, da iz »Jugoslovenske knjigarne«, prodajalka mu veli, naj malo počaka, da gre vprašat g. Schwentnerja, ako jih on kupi. Mladenec pustil koledarje v knjigarni in spomnil, da gre v trafiklo kupit cigarete in da se vrne kasneje po denar, a se ni več vrnil. Dognalo se je, da so koledarji last »Jugoslovenske knjigarne«, po katere je prišel nek mladenič z listkom na ime Antona Turka, Dunajska cesta 7, kateremu pa o vsem tem ni popolnoma nič znano.

— **Teslena poškodba.** Aretiran je bil Jakob Soklič, zaposlen na stavbišču uradnih hiš Jadranske banke v Predilnici, ker je svočega sodelavca Josipa Hoinika trikrat z nožem sunil v prepiru ter ga težko poškodoval. Hoinik je še šel do kolodvora, kjer mu je postalo slabo in so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnico. Sprla sta se radi neke ženščine.

— **Tatvine na železnici.** Politijsko ravnateljstvo v Ljubljani je prijelo večjo tatvinsko družbo, ki je po klavntno izvrševala tatvine na železnici. Vodja te družbe je bil neki Jakob Anžur.

— **Zaplemba manužkturnega blaga.** Urad zoper naviljače cen je zaplenil večjo množino manužkturnega blaga in uvedel postopanje zaradi naviljanja cen, ker so nekateri še vedno mnenja, da morajo zaslužiti vsaj 50 do 60 odstotkov.

— **Umrla je v soboto v Mariboru** soproga pravoslavnega župnika, ga. Lenka Kočarović. V ponedeljek se je vršil pogreb ob obilni udeležbi občinstva.

Brezmejna podivjanost — pokopališče opustošeno.

Iz Metlike pišejo: V noči od 8. na 9. decembra so doslej še neznani storilci popolnoma opustošili mestno pokopališče metliško pri Sv. Roku. Od 50 do 60 spomenikov — če ne več, vsled zapadlega snega se namreč natančno število še ni moglo ugotoviti — so porušili. Kar je kamnitih so jih prevrnil in deloma s podstavki vred iz zemlje izrivali, železne križe so pa do tal pripognili, pri čemur se so ti po večini prelomili. Na vsem grobišču stoji samo še 6 kamnitih, 7 železnih in par lesenih spomenikov. Škoda je velika.

Zalosten pogled se nudi človeku. Vse križem leže po tleh nagrobni kamni in železni križi. K sreči pokriva snežna odeja zemljo, da tako vsaj deloma zakriva to brezprimerno razdejano, nasledke zločina dejanja posurovelih lopovov. Vrh tega so ti brezvestneži vzeli iz mrtvašnice mrtiške nosilnice, jih nesli v mesto ter jih tu postavili pred neko gostilno. V soboto zvečer, dne 11. t. m., se je za čin zaznalo. Bliskoma se je raznesla novica po vsem mestu. In drugi dan so ljudje romali na grobišče kakor v Vseh Svetih, da se na lastne oči prepričajo o tem, česar niso mogli verjeti govoriti. Med ljudstvom vlada vse splošna razburjenost in velikansko ogorčenje. Razpisana je nagrada 1000 kron za tistega, ki bi odkril zločince ali mogel vsaj podati znake, na katerih podlagi bi se dali krivci izslediti. Pozivljamo vse, ki bi kaj znali o storilcih, naj to nemudoma javijo ali okrajnemu sodišču ali pa orožnikom v Metliki. Povdarjamo, da je v interesu vseh poštenih Metličanov, da se čimprej izve za te podležne in da se čimprej izroče pravici v roke.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda 15. decembra, Smrtni ples I.

Red E.

Četrtek, 16. decembra, Smrtni ples II.

Red E.

Petek, 17. dec., Sen kresne noči v opernem gledališču, ob dram. cenah.

Red A.

Sobota, 18. dec., Jubilej Snubač, Medved, Kirurgija, Red D.

Nedelja, 19. dec., Bohrov kožuli. Izven abonm.

Ponedeljek, 20. dec., Smrtni ples I.

Red B.

Torek, 21. dec., Smrtni ples II. Red B.

Opera:

Sreda 15. decembra, Trovatore.

Četrtek, 16. dec., Tosca, Red E.

Petek, 17. dec., Sen kresne noči, dramska predstava, Red A.

Sobota, 18., Vesele žene windsorske, Red C.

Nedelja, 19. dec., Rigoletto. Izven abm.

Ponedeljek, 20. dec., zaprto.

Torek, 21. dec., Tosca, Red E.

— **Försterjeva proslava v Mariboru.** Maribor, 12. decembra. Po daljšem odmoru naše »Glasbene Matice« smo s hrepenenjem in ob vsesplošnem zanimanju čakali na mnogo užitka obetajoči koncert, posvečen proslavi 83letnice našega mojstra skladatelja Antona Försterja. Bogati spored, izredno mnogobrojni mešani zbor (140 članov, med njimi blizu 100 pevki), sodelovanje slovečih koncertne solo-pekve ge. Costapieraria (sestre ustanoviteljice »Glasbene Matice« v Mariboru ter pevovodje g. Deva), ugoden dan (sobota 11. decembra) ter veličastna, to pot priletno temperirana Görtzova dvorana: vsi ti pogoji so bili privlačna sila za mnogobrojno udeležbo. Glede oblika nas naše nade niso varale. Dvorana je bila to pot polna, če tudi ne prenapolnjena, kakor se je pričakovalo. V splošnem je tudi celotni nastop zadovoljil občinstvo. Posebno navdušenje je izzvala »Lubica« (mešani zbor s spremljevanjem harmonija). Svečano resen vtisk je dosele »Ave Maria« (iz »Gorenjskega slavčka«, mešani zbor s spremljevanjem harmonija). Tu se je izražala vsa duša skladatelja; nam, ki

smo poslušali Försterja včasih v ljubljanski stolnici, se je zdelo, da stojimo zopet v cerkvi. V »Povelje ve planine« se je povzpeli možki zbor blizu do viške popolnosti. Tudi »Venec Vodnikovih pesem« je navdal ginjena srca z navdušenjem. Seveda za polno uveljavljenje tako močnega zbora bo treba še daljši vaj, kot so bile za ta koncert mogoče. A vlic vsemu se moramo čuditi, da je pevovodja g. Dev s svojo neumorno voljo ustvaril in dosegel v celoti tako veseledovoljiv in časten uspeh. Vse sence je presijalo vedno smehljajoče se solnce sol. g. Mire v spremstvu črnolasega ljubkega angeia ob glasovirju. Pri vsakem njunem nastopu je navdušeno občinstvo pevko klicalo nazaj. Vrhunec je dosegla pevka solistka s svojo koroško narodno — tožbo po izgubljenem domu. Že zato je zaslužila krasni sopek. A zaslužil je tudi drugi sopek njen brat, g. pevovodja. Škoda, da deklaracija ob začetku, v proslavo Försterju, ni bila natisnjena na spored.

— **Češka kritika o Lajovicu.** Kakor smo poročali se je vršil 19. novembra 1920 v Pragi koncert jugoslovenskega pevskega društva »Lisinski« pod Masarykovim protektoratom. Na vzporedu so bili zbori Konjovića, Plamenca, Josefovića, Lhotke (društveni pevovodja), Mokranica. Slovenci smo bili zastopani z najnovejšimi Lajovičevimi zbori na župančičeve tekste (Ciciban). Češko časopisje konstatuje velik uspeh Lajovičevih zborov, zborov »umetnika, ki združuje narodni značaj s finim občutenjem«. Poleg sladko nežnih »Pastirčkov« so posebno ugalali »Kroparji« in »Medved z medom«, zbora, prekipevala čista svežega humoria in glasbene dovornosti (»Nar. Listy«). Zelo laskavo so se izrazili o njih tudi prisotni glasbeniki, med njimi češki skladatelj-prvak Vit. Novák. Omenjeni trije in še nadaljni Lajovičevi zbori izidejo v krakem v založbi »Glasbene Matice« in jih bo pel pevski zbor »Glasbene Matice« na prvem svojem koncertu.

— **Rodoljub iz Amerike.** veselost igra s netiem v treh dejanjih, spisal R. Dobovišek, pevske točke ugalsbi Ciril Pregelj. Igra se je uprizorila z velikanskim uspehom trikrat zaporedoma

pri nabito polnem gledališču v Celju. Ker je igra pripravna tudi za manjše odre, jo društvom na deželi toplo priporočamo. Delo je izvirno slovensko vsebine in prozeto s humorjem. Knjiga stane 16 K brez poštne. Knjigarne ne dobe dopusta. Naroča se pri pisatelju Rudolf Dobovišek, odv. kand. v Celju, pisarna dr. Karlovška.

— **»Vojaški Glasnik.«** V Beogradu je začelo ministristvo vojne in mornarice izdajati polmesečnik »Vojaški Glasnik« v vseh treh jugoslovenskih narječjih ter z latinsco in s cirilico. Prva številka prinaša na čelu vse tri naše himne, slovensko, hrvatsko in srbsko pisane članke, novice izvojaškega in občanorodnega življenja, vojaške šale i. dr. Zeleti je, da bi se ta list čim najbolj razširil med našim vojaštvom; naučil jih bo vseh treh narječij ter tudi cirilice. Naročnina je 24 dinarjev na leto. List prinaša tudi ilustracije.

— **Obrtnikom in trgovcem!** Ravno kar je izšel v založbi Zveze obrtnih za drug v Ljubljani »Obrtni koledar« za leto 1921 z bogato in zanimivo vsebino. Razpošilja se ne posamezne obrtnike in trgovce. Vsak prejemnik naj blagovolj posluži se prijedane poštne položnice in naj vpošlje znesek s poštnino vred 20 K. — Nova naročila sprejema založba. (9401)

— **Šišić Ferdo:** Dokumenti o postanku kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1914—1919. Naklada Matice Hrvatske 1920. Str. 329. Cislanska cena 36 kron, v knjigotračnicah 44 K. Hrvatski najodličnejši živeči zgodovinar prof. dr. F. Šišić je izdal novo delo, ki prinaša vse uradne dokumente o nastanku naše države, počenši od manifesta arbske vlade z dne 25. julija 1914, do otvoritvenega nagovora regenta Aleksandra 16. marca 1919 v narodnem predstavništvu. Vse delo doma in v tujini za naše osvobodjenje so vidi iz teh dokumentov, ki so izšli iz uradnih in neuradnih krogov v Srbiji, Rimu, Londonu, Parizu, Ženevi, na Krfu, v Solunu, v Ameriki, v Narodnem Vijeću v Zagrebu ter končno zopet v Beogradu. Porajanje naše države tekom vojne in v dobi poloma bivše avstro-ogrske monarhije je razvidno iz tega zbornika najrazličnejših manifestov, vojnih povelj, resolucij, spomenik, govorov itd. Za politike in zgodovinarje velenizirna in koristna knjiga.

— **Knjige s podobami za mladino.** Naše slikarje in pesnike čaka še lepa naloga, podati mladini slovenske in jugoslovenske pravilice v podobi in besedi. Milčinski je že začel; naj bi mu sledili drugi! Zdej si moramo pomagati s tujim blagom. Založna knjigarna Ig. pl. Kleinmarr & Fcl. Bamberg v Ljubljani se je lotila naloge, da poda slovenski mladini najlepše pravilice svetovne književnosti v izredno okusno ilustriranih izdajah. Za sedaj so izšle štiri pravilice, dobre in mile znanke vsakemu otroku, in sicer Rdeča kapica, Pepelka, Trnoličiča in Snežuljičica; pripravljajo pa se še nadaljnje. Založništvo namerja poslati tudi po pravilicah, ki imajo, kolikor je to pri pravilicah sploh mogoče, domače obeležje, istotako po slovenskih pripovedkah ter jih izdati v bogato ilustriranih izdajah. Doslej nismo še imeli kdo ve koliko knjižic in knjig s slikami za otroke, zlasti za Miklavža in o Božiču. Navedene štiri pravilice so v ilustrativnem delu izvršene prav dobro ter so prežete z dobrodušnim humorjem. Veseli humor je uveljavljen povsod. Tisk na močnem belem papirju je razločen in lep, oprema brezhilna, cena pa razmeroma nizka, saj stane vsaka pravilica samo 82 kron. Kdor bo čim svojim otrokom podati lepo Miklavžovo ali božično darilo, naj seže po tej zbirki.

— **»Nova Evropa« št. 10.** ima tole vsebino: »Mehanika jedinstva«; »Masarykov nacionalizem« (V. Dvorniković); »Socijalizem in nacionalizem« (A. Bilic); »Organizacija Čehoslovaka v Jugoslaviji« (H. Wendel); »Školsko pitanje Nemaca v Vojvodini« (M. Tomend); »Nemanja blagoc«; »Stemlja ne skrova«; »Ljubomir Nedelc« itd.

— **Srbski književni glasnik.** ki izhaja vsakega prvega in šestnajstega v mesecu v zvezkih po 5 pol. stane za 8 mesece 120 K. Naroča se v Beogradu, Škopljanska ulica 9. V zadnji svoji številki, ki je izšla 1. decembra, priobčije med drugim tudi razpravo dr. Cvijića »Granice i sklop naše zemlje«. V političnem pogledu je zanimiv članek »Naš sporazum s Italijo«, ki ga je napisal Istranin. V tem zvezku je tudi ocena, ki jo je napisal Jov. Erdeljanović o dr. J. Rusovi brošuri »Glavni statistični podatki o državi SHS« in o kateri smo spregovorili tudi v našem listu.

Izpred sodišča.

— **Tatvina špirta.** Drogistu Antonu Kancu sta dne 12. oktobra t. l. ukradla France Pucihar in Ivan Jemec 81 litrov špirta, vrednega 9454 K. Krotorniki so vprašanja soglasno potrdili. Obsojena sta bila: France Pucihar na 5 let, Ivan Jemec pa na 18 mesecev težke ječe.

— **Tatvina krav.** Današnja prva porotna razprava se je bavila z železničarjem Vidmajem, ki je leta 1918 ob preobratu ukradel dve kravi, kateri je prodal njegov tovariš Mugenauer, ki je bil zaradi tega pred kratkim obsojen pred okrožnim sodiščem na 3 mesece ječe. Josip Vidmaj se je zagovarjal z veliko stisko ter bil obsojen na 4 mesece težke ječe.

— **Velika poneverba.** Kot družo obtoženka je stala pred mariborskimi porotniki nečakinja umrlega novomeškega kanonika Ana Spodani.

Višnje gore. V kratkem času je okra-
dila svojo šefa trgovca Osterca v
Beltincah za več nego 100.000 kron.
Bila je zelo zaljubljena narava. Spr-
va se je zaljubila v trgovskega va-
jenca Danijela Daviča, nato v briv-
ca Gruševnjaka, končno pa še v ne-
kega čevljarja Ivana Voharja. Vsi
njeni ljubimci so jo napelivali k tat-
vini in jih je zalagala tako z raznim
blagom kakor tudi z denariem. Ude-
ležila se je tudi orlovskega tabora, a
ko se je vrnila, je bila tatvina že ova-
dana. Danes so stali pred poroto Ana
Spendal ter njeni trije ljubimci, za
katere je kradla in ki so jo napeliva-
vali k tatvini. Obsojeni so bili vsi
štirje, in sicer: Ana Spendal na 5 me-
secev, Danijel Davič na 1 leto in pol,
Gruševnjak na 1 leto in Ivan Vohar
na 15 mesecev težke ječe.

Obsojeni roparil. V soboto se je
vršila pred mariborskim okrožnim
sodiščem razprava proti bratoma
Franu in Simonu Jusu, ki sta pri Ro-
dinskem vrhu pri Ptujju izvršila z
revolverji več drznih ropov. Nekoč
pa so jih domači fantje izsledili v ne-
ki gostilni, nakar se je vnela luča
bitka. Roparja sta pobegnila na pod-
strešje, odkoder sta streljala na oble-
govale, ti pa so seveda istotako od-
govorili s strelji, tako da je bilo več
oseb ranjenih. Brata Jus sta bila ob-
sojena vsak na 18 mesecev težke je-
če, oblegovalci Hribnik, dva brata
Holz in Sirovnik, ki so lovili roparje
ter pri tem streljali, pa vsak na šest
tednov težke ječe.

—*—

»Razstava« pred poroto.
(Tip kleptomana.)

V dvorano ljubljanske porote sto-
pi dne 13. t. m. ob 12. uri opoldne de-
belokrogli, črnolasi, čokati, z lahni-
mi črni angliškimi brkami samski kro-
jač 36letni Ivan Pavlič iz Kosez pri
Moravčah. Z nasmehom in z milobnim
glasom se pokloni porotnikom. Njegovo
življenje se je večinoma gibalo v tes-
nih zidovih raznih kaznilnic v Gradi-
ški, Mariboru in Karlovi pri Gradcu.
Na zadnje je prestopil šest let... Ko je
stopil na svobodo, je zasnoval velike
načrte s pomočjo prijateljev »Judov«.
V Karlovcu je nameraval otvoriti »tr-
govino z žitom«, želel je postati »mili-
onar«.

Pred klopmi porotnikov in sodni-
kov je razpredena raznovrstna oprava,
perilo, slike, ponve itd. Lepa zbirka,
praveca razstava, katero je vpriporil
Ivan Pavlič, ki se je specializiral v
vlomih v bogate vile.

Pavličeva življenje.

S pazljivostjo in napetostjo posluša
Ivan Pavlič obširno obtožnico, ki na-
vaja številne ukradene predmete. Po
predčitju ga vpraša predsednik Zeb-
re: »Ali je vse res?« Pavlič: »Do ma-
lega je vse res.« Preds.: »Kaj je vaš
poklic?« Pavlič: »Krojač. Bil sem pa
tudi glumač, v kaznilnici sem se izučil
za knjigoveza. Gospod! Jaz sem prošil
za stražnika na Studenece, pa so me
odgnali. Gospodje župniki mi niso nič
pomagali. Samo »Judje« so se me usmi-
lili. Delal sem tudi prošnja na deželno
vlado, oddelek za pravosodje... More-
biti bi bil še rešen, če bi me sprejeli
na Studence... Preje sem delal pred-
stave, sedaj ne...« Preds.: »Kje ste
glumali?« Pavlič: »Igral sem po go-
stilah in raznih hotelih, kjer me niso
ven izgnali...« Preds.: »Kakšne pred-
stave?« Pavlič: »Plesal sem po ognju,
deklamiral in imel velike govore.«
Preds.: »Vaši starši?« Pavlič: »Mati je
umobolna umrla. Oče ima deset otrok z
raznimi ženami, cerkvene ure popravlja.«
Pavlič končuje svoj življenjski
»V stare hudobije sem padel...«

Pavlič želi postati »milionar«.

Uvodoma začne Pavlič priprave-
vati v lahne, milem tonu in lepih fi-
gurah, kako je hotel v Karlovcu po-
stati »milionar«. V Karlovi se je med
vojno seznanil z nekim političnim pre-
ganjancem — Judom. Ko je prišel na
svobodo, je začel svoje delo. Pavlič
pravi in fantazira: »Judje so mi dali
mного denarja. Z Judi sem imel se-
stanke. Denar sem vložil v trgovino z
žitom. Sedem trgovcev nas je... V
Karlovcu sem prišel in sem upal, da
bom sredi avgusta povišan v »mili-
onarja«. Za sobo sem hotel imeti opre-
mo in opravo. Oprava stane 50.000 K,
potem pa mi ne bi od 75.000 K nič
ostalo...

Prvi vlom v Kamniku.

Pavlič pripoveduje oziroma fan-
tazira gorostasno zmes, pri tem pa re-
no in poetično slika svoje vloome kot
ekspedicije za dviganje »zakladov«. Dne
1. julija t. l. ponoči je Pavlič vlo-
mil v vilo lesnega trgovca Josipa Krž-
manca v Mekinjah pri Kamniku. Vlo-
mlec je za okoli 10.000 K pobral raz-
ne hišne in posteljne oprave. Predsed-
nik: »Kako ste naložili vse te reči?«
Pavlič: »Gospod predsednik! Na vozi-
ček moje ranjke matere, na tisti vozi-
ček, ki je bil že enkrat tukajše pred
porotniki.« Peljal je ponoči vse iz
Kamnika proti št. Vidu. Potoma je še
sunil pri nekemu kmetu in suknilj in
nove hlače. »Te hlače sem podaril po-
potnemu človeku, ki je bil raztrgan.«
Orožniki ga srečajo z vozičkom, vpra-
šajo: »Kaj je to?« Odgovorim jim: »To
je moja oprava!«

Pavlič gre na Bled.

»Na Starem gradu v Kamniku imam
zaklad zlatnine. Ga ne more nikdo

dvigniti.« Na to nadaljuje Pavlič svoje
dogodke, kako je na Bledu ležal svoj
»revmatizem«. Koncem julija je prišel
na Bled. »Kopal sem se v — morskem
pesku!« Prišel sem na Mlino. Tam je
bila vrla! Kajtami gospoda Tribuča.
Bila je vse s pajčevinami preprežena.
Mislim sem si: tukaj bo dobro! Zlezel
sem skozi okno. Dva dni sem notri
spal, kuhar in »punkelce« vezal. Za
svojo sobno opremo v Karlovcu sem
nabral velikansko množino perila in
razne kuhinjske oprave. Zastori, čip-
ke, preproge. Vse sem pobral... Pred-
sednik: »Zakaj ste vilo tako okradli?«
Pavlič: »Mislim sem, da je kakoga Nem-
ca. V vili sem dobil nemške časopise,
zato sem še bolj razsajal!...« Po dveh
dneh, ko je stvari odnesel v gozd, je bi-
la naenkrat vila razsvetljena. Kar de-
jal sem: »Na! Zdaš si pa moraš drugo
stanovanje iskati!« Zaključil je Pav-
lič: Slavnost je bila na Bledu... Mene
so pa zaprili! — V istem času je mi-
mogrede vzel tudi v vili »Zlatorog« več
stvari. »Blejši so me gledali, ko sem
nosil »punkelce«, pa me vpraševali:
»Kaj prodajate?«, odgovarjal sem jim:
»Grem na kolodvor!«

Pavličeva razstava.

Iv. Pavlič je ob 4. pop. otvoril svojo
razstavo. Ob humorist. zvokih je poja-
njeval izvor vsakega predmeta. Vrhun-
ec komike je nastopil, ko je priči g.
Jos. Tribuču počel kazati in sortirati
ukradene predmete. »To je en prt! To
en »firnik« za oknal Bluzo, povleka...
hlače (te so moje!)... hrisača. To je
servijet. To je pa tisto za poper!...
To je ruha! To je ena slika!...
»To pa je sukinja iz Opatije
enega advokata!« To je bluzo
za teater! »To blagajno« sem imel za
zlatilo! Samovar! Dva kozarca, škoda,
da se je eden razbil. Pavlič veselo:
»To je moj mušolino!« (Roman). Ob 7.
zvečer je Ivan Pavlič zaključil
svojo predstavo in razstavo. Porotniki
so vprašani krivde in tatvine iz nava-
de potrdili. Na to je Pavlič prejel ho-
norar. Obsojen je bil na deset let težke
ječe. Pavlič je dosedaj že sedemnajst
let presedel po ječah zaradi tatvine.

Rep. Jože Novak iz Slovenske
Bistrice, pristojen v Metliko. krojaški
pomocnik, je bil obsojen na 7 let težke
ječe, ker je izvedel več ropov na Ko-
roškem in v Ljubljani.

Nainovejša poročila.

NADE D'ANNUNZIO IN ITALIJE
V RAZPAD JUGOSLAVIJE.

Reška »Vedetta d'Italia« piše,
da se pričakuje na Hrvaškem re-
volucija in na to razpad Jugoslavije.
To je razlog, zakaj D'Annunzio ne
zapusti Reke in Kvarnera. V slu-
čaju, da razpade Jugoslavija, postane
rapalska pogodba nič vreden
kos papirja in Italija bi mogla anek-
tirati vso zemljo do Krafcevice. Ne-
organizovana, slaba in mala Hrvat-
ska bi se ne mogla upirati.

Iz Rima poročajo, da se ima
D'Annunziojev odpor, po izjavi vo-
jnega ministra Bonomija, tolmačiti le
kot pričakovanje katastrofalne uso-
be Jugoslavije. Skupina parlamen-
tarcev je šla k Giolittiju in ga opo-
zorila, naj nikar ne pospešuje izved-
be rapalske pogodbe, ker Jugosla-
vija ne more izvršiti nikakega pri-
tiska na Italijo glede izpolnitve po-
godbe, marveč se pričakuje uso-
depolni dohodki v Jugoslaviji.

IZMIŠLIJENA VEST O RADIČU.

—d Beograd, 14. decembra. Da-
nes se je pomestu bliskoma razširila
vest, da so Stefana Radiča ubili. Po-
oblašeni smo, da izjavimo, da je ta
vest, ki ima zloben namen, izmiš-
ljena.

APANAŽA RAZKRALJA NIKITE.

— Beograd, 14. decembra. Da-
nes je bila seja ministrskega sveta,
ki je trajala od desetih do trinaestih.
Na tej seji se je odredila apanaža za
bivšega kralja Nikito, ki je več kot
50 let vladal Črnogoro in za kra-
ljico Mileno. Apanaža znaša 300.000
francoških frankov na leto.

O DEMISIJI POKRAJINSKE VLADE
ZA SLOVENIJO.

—d Ljubljana, 14. dec. Minister za
notranje stvari Drašković je predse-
dnika deželne vlade za Slovenijo dr.
Janka Brejca brzojavno obvestil, da je
sprejeta njegova demisijska, kakor tudi
ostavka poverjenikov za uk in bogo-
častje dr. Karla Verstovška, za javna
dela inž. Dušana Serneca in za kmetij-
stvo Jakoba Jana.

Ministrski svet je vodstvo deželne
vlade za Slovenijo in predsedništva do
nadaljnjega poveril vsenučeliškemu pro-
fesorju dr. Leonidu Pitamcu ter
odredil, da posle odstopitvi in razre-
šenih poverjenikov do nadaljnjega
upravljajo po činu najstarejši uradni-
ki dotičnih resortov in sicer posle po-
verjeničstva za uk in bogočastje vladni
svetnik dr. Fran Skaberne, posle
poverjeničstva za javna dela gradbeni
ravnatelj inž. Anton Klinar in posle
poverjeničstva za kmetijstvo dvorni
svetnik dr. Ivan Vertačnik.

NAŠA TRGOVINSKA POGAJANJA Z
ITALIJO.

—d Trst, 13. decembra. Listi po-
ročajo iz Rima, da se začele pri-
prave za trgovinska pogajanja med
Italijo in Jugoslavijo. Včeraj so se v
ministrstvu za zunanje posle sestali
zastopniki ministrstev za zunanje stvar-
i, trgovine in financ in določili pro-
gram pogajanj. V kratkem bo drug se-
stanek, na katerem bodo zastopniki
druhih na teh pogajanjih interesiranih
uradov obrazložili svoje stališče. Po-
svetovanj se udeležuje tudi italijanski
poslanik v Beogradu grof Manzoni.

DIPLOMATIČNI ODNOSI MED
HOLANDIJO IN JUGOSLAVIJO.
PREKINJENI.

—d Dunaj, 13. decembra. Kakor
doznava dunajski kor. urad iz Haaga,
je med nizozemsko in jugoslovensko
vlado zaradi postopanja proti nizozem-
skemu konzulu nastalo nesoglasje. Ni-
zozemska vlada smatra postopanje ju-
goslovenske vlade v tej stvari za na-
sprotnoče v držanju dobrih medna-
rodnih odnosov. Zato je svojemu
poslaniku v Beogradu velela naj od-
pove, in naznanila jugoslovenskomu
opravniku v Haagu, da na njegovo pri-
sotnost v Haagu ne polaga nobene
važnosti.

ZOPET BOMBE V GORICI.

—d Gorica, 13. dec. Včeraj so tr-
žaški republikanci napravili izlet v Go-
rico. Ko so zvečer na kolodvoru čakali
na vlak, so fašisti vržili med nje dve

ročni granati, od katerih pa ena ni
eksplozirala. Ranjenih je bilo 30 oseb,
nekateri hudo. Priče pripovedujejo, da
so vojaki, ki so stali poleg skupine
vračajočih se republikancev, opozarjali
drug drugega, naj se umaknejo, ker se
bodo vržle bombe.

STAVKA URADNIKOV V JUL. BE-
NEČIJ.

—d Trst, 13. decembra. Včeraj
so imeli državni nameščenci zborova-
nje, na katerem so govorniki pojasnje-
vali položaj, v katerem se nahajajo držav-
ni nameščenci. Zveza državnih na-
meščencev je zahtevala izenačenje
prejemkov državnih nameščencev v
Juljski Benečiji z onimi državnih na-
meščencev v Italiji z veljavnostjo od 1.
januarja l. l. ter posebne doklade za
one državne nameščence iz Italije, ki
služujejo v Juljski Benečiji, in sicer
po mesečnih 300 lir za ožene in po
200 lir za samce z veljavnostjo od 1.
julija l. l. Generalni civilni komisar
Mosconi jim je ponudil na račun bodo-
čega izenačenja po 500 lir. Na koncu
so zborovalci sklenili stavko, ki naj se
začne v nedeljo ob 24. izveti so le na-
meščenci pri pomorskih svetilnikih,
javnih skladiščih, jetniški pazniki, dasi
so se izrazili za stavko, ter brzojavni
nameščenci, ki pa vršijo službo le v to-
liko, kolikor služi stavki. Danes dopol-
dne se je stavka popolnoma izvedla.
Vsi uradi so zaprti. — Stavki državnih
nameščencev v Trstu so se priključili
tudi tovariši iz drugih krajev Juljske
Benečije. — Stavka državnih profesor-
jev in učiteljev mestnih šol traja dalje.

—d Trst, 14. decembra. Generalni
civilni komisar Mosconi je zastopni-
kom stavkajočih državnih nameščen-
cev naznanil, da je vlada znesek 500
lir, ki ga je dovolila kot predujam na
razliko iz izenačenja državnih name-
ščencev v Juljski Benečiji z onimi v
Italiji, zvišala na 1000 lir z veljavnostjo
od 1. julija 1920. Hkrati pa je gene-
ralni civilni komisarji odredil, da se
morajo do srede, 15. t. m. zjutraj vsi
stavkajoči državni nameščenci vrniti
na svoje mesto in da morajo v redu iz-
vrševati svojo službo, ker se bo dru-
gače proti njim uvedla disciplinarna
preiskava in bodo strogo kaznovani.
Nedefinitivnemu osebu se bo za dobo
stavke odtegnila plača. — Snoči so se
stavkajočim pridružili tudi uradniki
javnih skladišč in sklenili, da bodo za-
čeli stavkati v torek, 14. t. m. zjutraj.

RAPALSKA POGODBA.

—d Rim, 13. dec. Senatna komisija
je odobrila poročilo, ki predlaga rati-
fikacijo rapalske pogodbe. Danes ali
jutri se poročilo predloži senatu.

NOVA MADŽARSKA VLADE.

—d Budimpešta, 14. dec. Kakor
javljajo listi, bo nova vlada sestavljena
na nastopno: predsedstvo: grof Tele-
ki, zunanje dr. Gratz, poljedelstvo Szabo
(Nagy Atad), pravosodstvo Tomo-
sanvi, vojno general Pavel Hegedus
ali Sreter, finance Roland Hegedus, tr-
govina Rubinek, prosveta Vass. Notra-
nje ministrstvo se ponudi grofu Stefa-
nu Bethlenu. Ministrstva za nar. manj-
šine, za zadeve malih poljedelcev in za
ljudsko blaginjo se ne bodo zasedla.
Ravno tako se opuste politična mesta
državnih tajnikov.

Turistika in sport.

— Sloveno planinsko društvo v
Ljubljani bo imelo svoj letošnji občni
zbor v četrtek dne 30. decembra 1920 v
restavracijskih prostorih Narodnega
doma v Ljubljani. Začetek ob 8. zvečer.
Dnevni red: pozdrav in poročilo načel-
nika, tajniško in blagajniško poročilo,
poročilo revizorja, določitev društve-
ne članarine ter prispevka podružnic,
nadomestne volitve, samostalni pred-
logi in slučajnosti.

— Planinski koledar za leto 1921
je izšel, a se ne bo razpošiljal članom
»Slovenskega planinskega društva«,
temveč samo na izrečno naročilo. Ker
je čisti prebitek namenjen za poveča-
nje koče na Korošici, se nadejamo, da
bo ta lično izdelani koledarček našel
zlasti med članstvom mnogo odjemal-
cev. Pismena naročila sprejema založ-
ništvo »Planinskega koledarja« v Ma-
riboru.

Društvene vesti in prireditve.

— Knjižnica »Splošnega ženskega
društva« je odprta vsak torek, četrtek
in soboto od 5. do 7. zvečer. Na razpo-
lago so obširne knjige najnovejša li-
terature za nizko pristojbino. Istotam
je na prodaj dobro ohranjen Mayerjev
konverzacijski leksikon.

— Savez jugosl. dobrovoljcev za
Slovenijo obvešča svoje člane, da jim
je za informacije in posredovanja taj-
nik na razpolago vsak delavnik od 10.
do 12. v društvenem lokalu, Kolodvor-
ska ulica 3. — Odbor.

— Zadruga kovinskih obrtov v
Ljubljani naznanja svojim članom, da
se bode prodajalo železo in pločevina
nadalje vsako sredo in soboto o 10.
do 13. ure v skladišču Nakupovalne za-
druge kovinskih in sorodnih obrtov v
Ljubljani, Dunajska cesta 7 (pri klepar-
skemu mojstru Emil Ekerju).

— Društvo jugoslov. mont. akad.
»Sloga« v Prihramu (Cehoslov.) na-
znanja, da je bil na poslednjem druš-
tvenem obnem zboru izvoljen za zim-
ski semester sledeči odbor: predsednik:
ing. cand. Ivan Grebenšek; podpred-
sednik: stud. mont. Miloje Božić; taj-
nik: stud. mont. Vasa Djordjević; bla-
gajnik: ing. cand. Branko Budimir;
knjižničar: stud. mont. Rudolf Jaroš;
odborov nam.: stud. mont. Branko Vu-
kanović; revizor: ing. cand. Tonče
Homan. — Ker je glavni namen druš-
tva strokovna izobrazba, se odbor obra-
ča s prošnjo na cenj. občinstvo, da po
možnosti prispeva za društveno knjiž-
nico in ekskurzijski fond. Prispevke je
pošiljati na gorenji naslov.

Gospodarske vesti.

Ljubljanski trg. Tržni promet je
reduciran. Cene so kolikor toliko
stabilizirane, samo cena moki se ne
ustali. Mestni trg je dobro založen,
samo forsirani izvoz govejega mesa
preti poslabšati kvaliteto govejega
mesa domačega trga. Splošno stanje
cen je sledeče: goveje meso na trgu
I. vrste 22 K, II. vrste 20 K, v mesni-
cah I. vrste 24 K, II. vrste 22 K. Za
prodajo po nižjih cenah 17, 18 in 20
kron kaže, da ni več dobrega blaga v
zadostni množini, s slabim blagom
pa ni nikomur pomagano. Telečje
meso 20 K in 22 K. Drobniča 18 K.
Prašičje meso I. vrste 32 K, II. vrste
30 K. Stanina trebušna 48 K, riba in
sal 52 K, mešana 50 K. Mast 55 K.
Sunka 58 K, Klobase: krakovske
58 K, hrenovke, safalade, posebne
38 do 40 K, kranjske svede 46 K, pol
prekajene 54 K, suhe 64 K, tlačenke
30 K, Perutnina: piščanec mahnen
20 K, večji 30 do 34 K, kokoši 40 do
45 K, petelin 40 do 45 K, raca 60 do
65 K, domači zaec, manjši 8 do 10 K,
večji 20 do 30 K. Divjačina na trgu
ni, ker je ponudba prešibka in ne
kritje gostilniške potrebe. Cena ne-
stalna. Ribji trg je zelo šibek, po-
sebnost holiše ribe so redke. Pomani-
kanje povzroča nenavadno visoke
cene slabim ribam. Surovo maslo kg
80 K, čajno 96 do 116, maslo 80 K,
kg bohinskega sira 90 K, sirček 14
kron. Jajc na trgu ni vzlic toleran-
ciji cene 4 K za kos. Sadje: luksu-
sna jabolka 8 do 10 K, jabolka I. vr-
ste 6 K, II. 5 K, III. 3 do 4 K, oranže
3 do 4 K kos. Moka št. 0 17 K 50 v,
do 18 K, moka za kuhlo 16 K 50 v,
lepa krušna moka 14 K 50 vin., bel
kruh 15 K kg, navadne žemlje 18 K,
mlečne žemlje 24 K, maslene 28 K,
črn kruh 8 K. Pšenica 11 K kg, rž
9 K 50 vin., ječmen 6 K 50 vin., oves
4 K, koruza nova, sušena 4 K 80 vin.,
fižol ribničan 6 K, prepečičar 9 K,
koruzni zdrob 8 K, pšenični 18 K,
ješpreni 10 do 12 K, kaša 9 K 50 vin.
Testenine I. vrste 26 K, II. 20 K.
Zelenjava: solata endivija 8 K kg,
zelinate glave 1 K 20 vin., koleraba
1 K 20 vin., ohrovt 2 K 40 vin. kg.
čebula 4 K kg, česen 26 K kg, rdeča
pesa 3 K kg, sladka repa 80 vin. kg,
krompir 2 K 30 vin., kisló zelje 3 K,
kislá repa 2 K. Pijače: čaša piva 2 K
80 vin., vrček 4 K 30 vin., steklenica
6 K: vino: staro 16, 18 in 20 K: novo
24 do 26 K. Drva 230 K m³, premog
63 K q.

— g Zastol na borznem tržišču
v Zagrebu. Strokovni list »Trgovac«
se bavi z mrtvim in zastolem na
borznem tržišču v Zagrebu. Izvala:
»Vemo vrlo dobro, da naša valuta
vsled notranjih in zunanjih razmer,
ki so neurejene, neprestano pada.
Faktična kupovalna sila naše valute
je v istini pozitivna in efektivna.
Umevno, da vplivajo nanjo dogodki,
ki se vrše okoli nas. Zato bi bilo v
prvi vrsti logično, da se ta valuta
realizira v efektivih, to je, da se vloži
denar prisilne vrednosti v realne na-
prijre z dividendo in sigurnim dohod-
kom. Godi se pa baš obratno. Real-
tete se zamenjavajo s papirnimi nov-
čanicami prisilnega tečaja. Ker razen
tega ponudbe presega povpraševanje,
je povsem razumljivo, da cena
pada. Tudi nečastna špekulacija igra
tu važno vlogo. Ali kje je pravi
vzrok za ta nezdružljivi položaji? Mi-
slimo, da v prvi vrsti v pomanjkanju
gotovine. Pred prisilnim menjava-
njem valute 1 : 4 je bilo pri nas pre-
več gotovine. Ljudje so prihranke

vlagali v vrednostne papirje, da ta-
ko rešijo 20 odstotkov in valutno di-
ferenco. Tako je povpraševanje pre-
segalo ponudbe in cena je rasla. Z
izmenjavo se je količina krožečega
denarja znižala na eno četrtino. Ali
druginja ni padla v istem razmerju,
marveč narasla. Država je tudi vse
povišavala od 100 za 100 odstotkov
in vse se je moralo plačevati v goto-
vem denarju, kar je absorbiralo še
ostale zaloge gotovine. Ko je zmanj-
kalo gotovine, so preostali samo še
nakupični vrednostni papirji. Denar-
ni zavodi, ki so tudi občutili posledic-
co pomanjkanja gotovine, so zahte-
vali plačila v gotovini in odpovedo-
vali kredite svojim odjemalcem. Kaj
je preostalo? Da se vržejo na tržiš-
če vrednostni papirji in se z iztrže-
no gotovino pokrije debit na drugi
strani. Tako so navale na tržišče
mase papirja, ponudbe so presežale
povpraševanje, na niso našle kup-
cev, ki so jih iskale. Padec efektov
je bil neizogiben. Kaj sedaj? Treba-
lo bi, da prično vse akcijske družbe
z reduciranjem lastnega akcijskega
kapitala, z nakupovanjem lastnih
delnic in odtegnitvijo iz tečaja. Tre-
balo bi dalje ustaviti nadaljno emisijo
in vledelničarji naj bi ustavili
sindikate in onemogočili dohod del-
nic v roke neodgovornih elementov.
Porabi naj se mrtvilo in nastala stag-
nacija, da se za nekaj časa ustavi
kotiranje lastnih delnic na naših in
zunanjih borzah. Paralizirajo na ta
način razmerje med povpraševan-
jem in ponudbami vrednostnih pa-
pirjev, bi se omogočilo stabiliziranje
njihovih vrednosti. Državna uprava
bi morala nemudoma vplivati na
emisijo banko, da popravi svoja
pravila v tej smeri, da se bavi ne
samo z reeskontiranjem menic, nego
tudi z lombardom vrednostnih pa-
pirjev. Na ta način bi lastnik v slu-
čaju potrebe mogel priti do neobhod-
no potrebne gotovine. Država naj
prisili denarne zavode, da se bavijo
izključno z denarnimi transakcijami,
blagovni promet pa se prepusti pro-
fesionalnim trgovcem. Opozorjamo
prizadete faktorje na navedene či-
njenice dostavljajoč, da borza ni me-
sto upravljanja, marveč ekono-
mskega dvigalnika našega pridelo-
valnega življenja in da je naloga
borze mnogo višja in plemenitejša
od navadnega očitka »špekulacije«.

— g Povečanje produkcije premoga
v Gornji Slezki. V gornjeslezkem pre-
mogovnem področju je sklenjen dogo-
vor za nadurno delo. Na ta način se
doseže več 1 milijon ton premoga.

— g Svetovna sladkorna žetev. Iz
Londona poročajo, da se cen svetovna
sladkorna žetev za 1920/21 na
17.085.500 ton.

BORZE.

d Zagreb, 14. dec. Devize (vezano): Ber-
lin 207—203, Italija izplačilo 535—540, Ita-
lija ček 520—525, London 522—530, Novi
York (kabel) 151—0, (ček) 151—0, Pariz
900—915, Praga 178—180, Švica 2400—2500,
Dunaj 25.45—25.65, Valute: dolarji 143.50
—149.50, avstr. krona 28—23.50, carski rubli
70—75, francoski franki 865—880, napoleo-
n 481—485, nemške marke 202—203, leil
200—205, ital. lire 515—522, leil 150—160,
angleški funt 490—510, čehoslovaške krole
165—0.

d Dunaj, 14. dec. Devize. Zagreb 399.50
—404.50, Berlin 883—889, Budimpešta 99.50
—101.50, London 2280—2300, Milan-Trst
2275—2295, Pariz 3850—3890, Praga 734.50
—739.50, Sofija 725—735, Varšava 101.75—
103.75, Curih 102.25—102.75, Novi York 650
—664, Valute. Jugoslovanski dinarji 1590—
1610, francoski franki 3830—3870, švicarski
franki 102—102.50, čehoslovaške krole
745.50—750.50, madžarske krole 106—108,
romunski leil 847.50—857.50, bolgarski leil
725—745, italijanske lire 2265—2285, nemške
marke 883—889, poljske marke 107.75—
109.75, angleški funt 2270—2290, carski
rubli 317—324, dolarji 653.50—657.50.

Polzvedbe.

— Našlo se je 9 ključev na malem
jermenu pred kavarno »Sloga«. Dobi-
lo se pri g. Fran Rožanc, Soteska 10,
II. nadstropje, od 12. do 1.

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5,
je največja zaloga moških in ženskih
oblek po najnižjih cenah.

Boljša gospodinja, večša stroj. in vseh
pis. del. isče služ-
be. Ponudbe pod „Brezplačno“ 9368.
na upravo tega lista.

Proda se dobro ohranjena **blagajna**
(Wertheim). Ogleda se lahko
v hotelu „Tivoli“. 9378

Prodajo se igrače za fante „Meccano“
in drugo. Poizve se v Wolfovi
ulici 3/1. 9379

Prodajo se novi ženski čevlji št. 36 radi
pogrešene mere. Za ozke
noge. Pražakova 10/II. desno. 9380

Sprejme se starejša blagajničarka z več-
letno pisarniško prakso za
manufakturno trgovino. Ponudbe na u-
pravo „Slov. Naroda“ pod „Praksa“ 9381.

Na prodaj so vsi letniki Zvona, Dom in
sveta. Slovana, Zvončica,
Slov. pravnik ter Zbrani spisi Jurčiča,
Kerška, Levstika, Stritarja, Tavčarja,
Aškerca itd. Naslov v upravi Slov. Na-
roda. 9382

Ogledno božično darilo! Krasna svi-
lena per-
liska preproga se ceno proda tu, Sodna
ulica 11/I. na levo. 9383

Proda se v četrtak, dne 16. decembra
gospodine od 1 ure do 5 ure nekaj
pohištva in oblačila. Konjuška ulica
št. 1. 9306

Zamenjam v bližini Sv. Petra lepo
stanovanje, 1 soba, kuhinja in pri-
stojne, kline z večjim z 2 soba-
ma, s kuhinjo in pritlikolnostjo v bli-
zini, kolodvoru. Naslov pove upravn-
stvo Slov. Naroda. 9304

Salonska obleka, popolnoma nova,
se proda. Stritarjeva ul. 5. II. levo.

Pomorski oficir isče sobo s postrežbo
za december in (even-
tuelno) januar po možnosti v centru
mesta. Ponudbe pod „Pomorski oficir“
9324 na upravo „Slov. Naroda“.

Proda se nov voz (cikl), najnovejši iz-
delek z dvojnimi vijaki za
tri uporabe. Za majhne in velike
kolesa s kolemi in elegantne sanj. Pre-
delovalni starik z za. Matija Terlen
ulica, Sv. Jerneja cesta. 9310

Isčem gospodinjico, ki bi me učila
francoščino. Ponudbe pod „Francoz“
Ljubljana, pošto ležeče. 9385

Prodajo se tri hiše v ljubljanskem
okrajstvu z gostilno. Naslov pove
upravnistvo Slov. Naroda. 9353

Soliden gospod isče stanovanje s hrano
ali brez hrane (eventuel-
no samo posteljo). Ponudbe na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“ pod „Solidnost“.
9367

Trgovska hiša v Mariboru,
monodstropna, nasproti glavnemu ko-
lodvoru, v kateri se nahaja že nad
20 let specializirana trgovina na debelo
in drobno, z novozidanimi velikimi
izločnimi in novozidanimi konjskim fi-
letem, lečim dvoriščem in enodstrop-
nim poslopijem na dvorišču, se pod
ugodnimi pogoji takoj proda. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 9267

Miloš Tominec
v torek 14. decembra 1920 po-
reži boleznijo sklenil svoje
mlado življenje v 23 mesečni
svoji dobi.
Pogreb presrečno ljubljene-
ga sina edinega se bo vršil iz hiše
žalosti, Sreliška ulica 10. na
pokopališču k Sv. Križu dne
16. dec. ob 2. uri popoldne.
Ljubljana, 14. decembra 1920.
Žalujejo rodbine
Tominec — Tomec.

Prosim krojača bivše „Offiziersunifor-
mierung“ v Pulli, da
sporoči naslov pod „Krojač“ 9323 na
upravo „Slov. Naroda“.

Proda se voz na peresa za ponjia in
breja krava. Poizve se na
Poljanski cesti 55. 9400

4 jazbečeve suhe kože in druge na-
prodaj. Naslov pove upravnistvo Slo-
venskega Naroda. 9351

Proda se, omara za obleko, frak, sre-
brna moška ura z verižico in žepna
ura budilka. Naslov v upravnistvu
Slovenskega Naroda. 9387

Kavir proda odpotujoči ka-
petan. Naslov pove uprav. Sloven-
skega Naroda. 938

Sprejmejo se takoj ali s 1. januarjem
moč, štivila za kosekčijski odda-
lek, kontrolistinja cv. začelnica. Pi-
smene ponudbe pod „Modna trgovina“
na poštini predal 38 v Ljubljani. 9349

Strojenisko (strojeplisica), zmožno tudi
v moč, štivila za kosekčijski odda-
lek, kontrolistinja cv. začelnica. Pi-
smene ponudbe pod „Modna trgovina“
na poštini predal 38 v Ljubljani. 9349

Jelove in smrekove blode kakor tudi
trame in deske kupuje Jos. Telban,
lesna trg vina, Dole-Borovni ca. 8972

VRTNAR
se takoj sprejme. Ponudbe z zahtev-
no plače na: Oskrbništvo graščine v Ri-
bnici, Dolensko. 9287

Lekarna v Logatcu
dobavlja pristno norveško ribje olje v
izvirnih posodah po 100 kg, tudi v
manjših množinah, kakor tudi ricinovo
olje, kafro, amerik. vazelino in razne
specialitete. 9318

VODOVODNE CEVI
v premeru po 4/4 in 5/4 cile oddaja
dokler traja zaloga, mnogo pod dnevno
ceno, tvrdka J. Razboršek, Smartno pri
Lutji. 9355

Proda se
elegantan novi zatvoreni filaker sa
četiri sedeža, jedan brok pokriven in
jedno polovno lako sedlo sa priborom.
Naslov pove upravnistvo Slovenskega
Naroda. 9364

Knjigovodjo ali knjigovodkinjo (ameri-
kanske knjigovodstvo),
popolnoma samostojno prvotno moč,
isče za čimprejšnji nastop velepodjetje.
Predpogoj: znanje tesno in strojeplis-
ter samostojna korespondenca. Zmožni
hrvaščine imajo prednost. Ponudbe s
sliko in prepisli spričeval na poštini
predal 129. 9330

Priporočila se tvrdka

Jos. Petelinc,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloga živalskih strojev v vseh opremah za domačo rabo, za krojače,
original Cylinder Singerjeve velike in male z čevljarje, posamezni deli za
vse sisteme, igle, oje za stroje na drobno in debelo

Naznanilo!

Genjenim damam vljudno naznanjam, da sem po svojem pokoj
nem možu prevzela krznarsko obrt ter jo bodem izvrševala s po-
močjo poslovdje. Za nadaljna naročila kakor izdelovanje kožu-
hovinastih garnitur in njih moderniziranje se najtopleje
priporočam

A. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče št. 6.

Tehniška komercijalna družba z o. z.
Ljubljana, Glodališka ulica 10.
Zastopstvo za Slovenijo
delniške družbe
R. Ph. Wagner-L. & J. Birò & A. Kurz.
Tvorniški proizvodi:
Železni mostovi in vse železne Stebri iz litega železa in kova-
visoke stavbe. Poljedelski stroji, kot: plugi,
Žične železnice za eksploatacijo brane in sejalniki.
gozdov in za prevoz materiala. Parni kotli in rezervoarji.
Žerjavil in dvigala.

Lepo mersko travo „Alger“ za mo-
droce nudiv večjih in manjših mno-
zinah po najnižji ceni, A. Šušnik
Ljubljana, Zaloška c. 21. 9162

Proda se v Ljubli. hiša v kateri se
nahaja dobro ideoa trgo-
vina. Poizve se v upravnistvu Slov.
Naroda. 9212

Hiša ob glavni cesti v Šiški
nova, pripravna tudi za
trgovino, se ugodno proda.
Več se izve na Glincih 213.
9254

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 1-80 pri
večjih naročilih znaten popust **Stefner**
Anton, Ljubljana, Jeranova ulica
13, Trnovo. 4256

Gospodinja po možnosti z znanjem
klavirja se sprejme k tjem
dekletom od 5 — 10 let za celo po-
poldni ali nekaj ur. Predstaviti se je
od 10 — 12 ure. Modna trgovina P.
Magdič, Ljubljana. 9350

Lekarna v večjem mestu
v Srbiji, ki ob-
stoja že 25 let, se odda v najem ali
proda pod ugodnimi pogoji. Ponudbe
pod „Lekarna v Srbiji 9178“ na upravo
Slov. Naroda. 9176

1000 K nagrade
mu dam, kdor mi preskribi, da kupim
hišo z gostilno, oziroma jo vzamem v
najem. Ponudbe pod „Gostilna v zakur-
9208“ na upravnistvo Slovenskega
Naroda. 9208

Karbid
in krasne karbidne namizne in rudo-
kopne svetilke po tovarniški ceni v
glavni zalogi **IVO ANDRASCHITZ,**
Maribor, Vodnikov trg. 9.99

Krompir
v množinah od 200 kg naprej oddaja
družba Jadran, Dunajska cesta 9, po
ceni 1-90 K za kg. Istotam se dobi
tudi odbran krompir za krmo po cen
80 vinarjev za kg. 8862

Galanterijsko podjetje v Ljubljani
isče za povečanje obrata

družabnika
s primernim kapitalom od 70 — 80.000
K pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na
naslov upravnistvo Slovenskega Naroda
pod „Bodočnost/9373“. 9373

Lepa vila.
V Ebnu št. 19, pošta Kočevska Re-
ka, se proda takoj enonadstropna vila,
pripravna za gostilno in obrt, ima 5
sob, 2 kuhinji, nekaj pohištva, hlev
sadni vrt, senjak, 2 se ožeti, 2 nji-
v, gozdič, dobro kapnico. Vprašati pri
I. Grabner u. Celovec, Bahnhofstrasse
47 ali pri okraj. gozdarju Ed. Dietz v
Ebnu, pošta Kočevska Reka, pri kate-
rem se naj kuncel pred ogledom zglaš-
Posredovalci izključeni. 8850

2 lena črna količela (lisica) se pro-
dasta prar ceno. 1 nadatr. 9386

Vdova se sprejme za družabnico.
Ponudbe pod „Vdova 1 00/9377“ na
upravo „Slov. Naroda“. 9377

Zaganje za stelo oddaja parna žaga
V. Scagnetti. Cesta na goreni-
sko železnico 16, za diž. kolodvo om. 9376

Elegantna riava obleka za dame
(svinat tleht) je naprodaj. Naslov pove
uprava „Slovenskega Naroda“. 9375

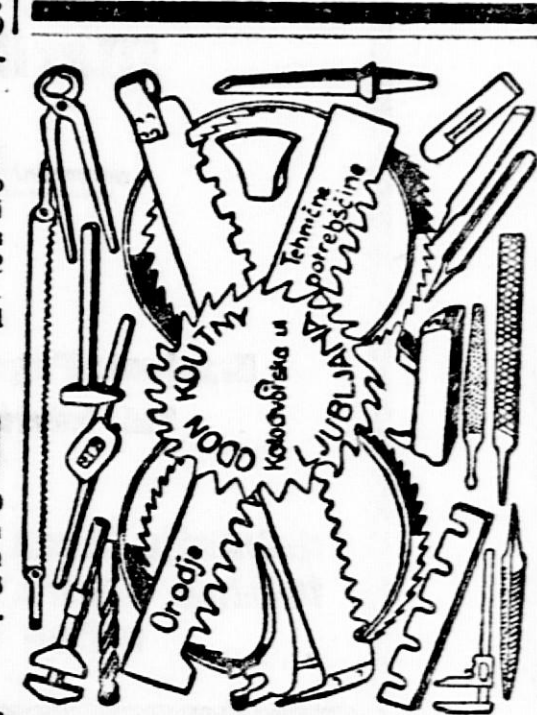
Trgovina v najbolj prometnem kraju v
srednjem Slovenije se radi
boleznijo ugodno proda. Ponudbe do 24
t. m. pod „Industrijski okraj 9370“ na
upravnistvo Slov. Naroda. 9370

Za Božič! Lep, skoro nov parni stroj
se ceno proda. Poizve se:
Kole dvorska ul. 34 II. levo. 9319

Mesečna soba isče za takoj mlad in-
ženir. Ponudbe na
upravo „Slovenskega Naroda“ pod
„Inženir 9359“. 9359

Sprejme se
vajenec za mizarsko obrt pri Josipu
Slejšku, Zg. Šiška št. 82. 9352

Strychnin
ima v zalogi drogerija A. Kanc, Ljub-
ljana, Zidovska ul. 1. 9360

Prodajo so malih nsički lovske pasme
in velik hud tava. Poizve
se nu Celovski cesti št. 71. 9321

Mesečno so isče železniški uradnik
za takoj ali drugo leto
Postrežbo in opremo prekrbi lahko tudi
sam. Ponudbe pod „Mir 9365“ na uprav.
Slov. Naroda. 9365

Sprejme se rudniški nadpaznik
slovenskega in nemškega jezika zma-
žen za rupek na Kraškem. Pred-
n st imajo on, kateri so delovali v
bakrenih rudstih z daljšo prakso. Po-
nudbe z zahtevno plače naj se pošljejo
pod „Nadpaznik“ na Anančo eksped. cilo
Al Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.
9369

Bonačev beležni koledar
(edenski koledar) izide 16 t. m in se
dobi po vseh trgovinah s papirjem.
Cena brez poštnice K 21.— komad
Koledar je krasno izdelan in tiskan na
dobro litanem papirju. Direktno se naj
naroča pri tvrdki J. Bonač sin v Ljub-
ljani. Denar naj se pošlje naprej. 9151

Vecje posestvo
s poslopijem v dobrem stanju, z nji-
kami, travniki in gozdovi ter z vse
živino in poljedelskim orodjem pol ure
od kolod ora na Dolenskem, okra-
Novo mesto, se proda. Pojasnila v
Ljubljani, Dolenska cesta 10. 8843

Klavinji na obroke
in na posodo pianini, harmoniji, violae
in vse orodje za godbo. S tu e na dro-
bno in debelo. **Alfonz Bronnik**, blviti
učitelj Glasb. Matice Kongresni trg št. 12,
pri nunski cerkvi. 8575

Baterije I'
na debelo in na drobno priporoča
IGN. VOK, Ljubljana,
Sodna ulica 7.

Prevzel sem zaslojstvo pro-
vostnih tvornic:
nudi električni materijal,
betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbo
Gjorgje Grujić
Beograd, Milešina ul. 15.

Proda se cela polirana oprava s
spalno sobo in razno
rugo pohištvo. Poizve se: Restleva c.
št. 1. I. nad tr. II. stopnice od 1.—3. ure.

Proizvame se
trgovina ali lokal
za trgovino v Sloveniji v bližini želez-
niške postaje. Ponudbe pod „Blizina
9161“ na upravnistvo Slov. Naroda.

Kdor hoče
iz Banata poljskih pridevkov itd., naj
se pisмено obrne na **Rudolfa Vel-**
kavch, Vršac, Banat, kateri je pri-
pravljen vsakomur dati natančna brez-
plačna poiznila. 9278

Kupujemo
za našo tvornico „Vulkan“ v
Kranju po najvišjih cenah stare
gumijevne odpadke, avtomske in
bicikelske zračnice itd. Ponudbe
na „Atlanta“, Ljubljana, Ciga-
retova ul. 1. 9371

Svinčene šibre
(Broi)
vseh velikosti izdelujejo
Braća Sauerbrunn
Zagreb, Sajlišče 58.
Vzorci brezplačno.

KOLONIJALNO SPECE-
RIJSKO in PRAKOR-
SKO BLAGO NA VELIKO
pri veletrgovini
„FRUCTUS“
4. d. za promet semeljskih proizvodov,
kolonijalnega in drugega blaga,
prije
IZDOVA SCHOLLERA sin, ZAGREB,
Vlaška ulica 21.
TELEFON: ESTANOVIL: 108. BRZJOVI: 1881. „FRUCTUS“
ZAHTEVAJTE CENIK!

Kuverte in pisemski papir
s firmo kakor tudi usako-
:: vrstne druge tiskovine ::
izvornje točno
„Narodna tiskarna“.

Penkala
ZLATNA NALIV PERA
iz predratnog materijala.
Prvoklasna izvedba, sigurnosti sustav.
PENKALA
automat. olovka, vazda zašiljena.
Dobivaju se u svim papirnicama.
Tvornica: Edmund Moster i dr., d. d. Zagreb

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge
vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metko-
vić, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v
tu- in inozemstvu.

Znatno znižane cene:

moške zimsko obleke od 1320— naprej
suknje 1430—
modne in športne hlače 500—
deške obleke 680—

Vsi izdelki iz pristne volne izdelani v prvi domači oblačilni industriji v Ljubljani.

Veletrgovina z oblekami**J. Maček**

Ljubljana

Aleksandrova cesta 3.

Kupijo sestara, tudi pokvarjena dvekelesna, tri-
valni, pisalni in razni stroji.

F. RATJE, Ljubljana, Stari trg 28.

G. F. Jurásekuglaševalce glasovirjev in trgo-
vce z glasbili
Ljubljana, Wolfova ul. 12**Peči, štedilnike,**kuhinske potrebščine, železno pohištvo okove za pohištvo in grad-
be, orodje ter vsakovrstno drugo železninsko blago nudi po solid-
nih cenah na drobno in debelo trgovino z železnino**Breznik & Fritsch v Ljubljani,**

Cankarjeva nabrežje št. 1.

9008

Ribje olje

pristno medicinsko je sveže došlo in se dobi na debelo in drobno.

Drogerija A. Ranc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

**Božično sporočilo gg.
trgovcem itd.**Karamelke „Kolinea“ prvovrstne češke sladkorčke, ima v zalogi
Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova
cesta 18, kot jugosl. reprezentantinja tovarne „Kolinea“ Kolin.
Cena izredno nizka! Oddaja se samo v zabojih po 100 karto-
nov. Brzjav: Komercialna, Ljubljana, Telefon 408. 9309**Krasne prostore**na najboljšem prometnem mestu v Ljubljani pri-
pravne za kavarano, veletrgovine, bazare itd. v novi
palati, ki bode dogotovljena v letu 1922 odda

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Resnim reflektantom so na razpolago načrti in
podrobnosti.**Rudolf Pevec**

trgovec v Mozirju,

Je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v bližini Beo-
grada in Novega Sada ter bode v položaju najceneje
in najkulantnejše postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo,
ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo,
svinjami, vinom karlovskim in banatskim, vse najceneje po
dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na trdiko
Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem.
Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem mogel
konkurirati z vsako drugo trdiko. Obenem se bodo tam-
kaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo
brezplačno dajale eventuelne informacije. Za mnogobrojno
naročilo se priporoča**Rudolf Pevec, prva slovenska
trdika v Sremu.****Pozor!**Prodaja čevljev
po zelo znižani
ceni pred Boži-
čem pri trdiki**Ant. Krisper,**

Mestni trg št. 26.

Emil Eichhorn

Brod na Savi, Bosanski Brod, Osijek I., Zagreb Frankopanska 9.

Spedicije svake vrsti, carinjenje, preseljenja v vlastitim pokusnim kolima itd.

Brzo avi: Eichhorn.

**Pugel in
Rossmann**
veletrgovina z vinom,
Maribor.

Brzjav: Pugel, Maribor.

Tel. intern. 34

dobavlja brez konkurence
ročila, namizna in stebel-
nična vina.**Bilanca**o z odlokom poverjenstva za finance z dne 3. decembra 1918 št. 358 v korist
sirot, slepcov, invalidov in hiralcev društva „Dobrodelnost“ v Ljubljani do-
voljeni efektivni loteriji z 200.000 srečkami po 2 K in 1317 dobitki v skupni
vrednosti 80.000 kron, koje žrebanje se je vršilo dne 3. februarja 1920.

Tek. št.	Izdatki	Kron	vin.
1	Državne pristojbine	800	—
2	Provizija razpečevalcem srečk po 40 v za 50.461 srečk po 2 K	20.184	40
3	Stalne plače nastavljenecem loterijske pisarne	15.250	—
4	Nagrade tistih	5.000	—
5	Reklama (inserati, plakati in afiširanje)	2.225	80
6	Tiskanje srečk in drugih tiskovin	10.259	—
7	Porto in poštna hranilnice stroški	1.503	88
8	Siro ki žrebanja	2.116	—
9	Najemščina, pisarniški stroški, zavarovalne premije, potem plačila za pomožna dela	5.213	10
10	Nastavljena vrednost dobitkov	80.000	—
11	Različni stroški	1.191	50
	Skupne	143.743	68

Tek. št.	Dobitki	Kron	vin.
1	Kosmatki skupiček prodanih 90.232 srečk po 2 K	180.664	—
2	Skupiček razvidov iz žrebanih števil in obre- stih naložene glavnice	1.814	70
3	V prid podjetja zapadli dobitki	65.950	—
	Skupne	248.428	70
	Po odbitku izdatkov	143.743	68
	Tedaj čisti donos	104.685	02

Karel Gruber l. r.
blagajnik.Viktor Čenčič l. r.
tehnični vodja loterije**Pomožnega delavca sprejme
Naradna tiskarna.****Br. Novaković,**veletrgovina vina in žgania
Ljubljana, Kolizej, Tel. int. 131.Nudimo po najnižji ceni fina dalmatinska in banatska močna vina,
šajerska, ljutomerska in haložanska vina, dobro slivovko in
čajni rum, fine likerje v sodih in steklenicah. — Kupimo vsako
množino steklenic od 1/4 litra in 1 litra.**„MERKUR“**

veletrgovina z manufakturo na debelo

Maribor, Cankarjeva ulica 1. (preje Kokoschneva)

Cenjenim trgovcem se vljudo naznana, da se je ustanovila v
Mariboru velepotrebna veletrgovina z vsakovrstnim manufakturnim
perilnim, pletenim in drobnim blagom na debelo.Trdika „MERKUR“ si je za prihodnjo pomladansko sezono za-
sigurala največ čehoslovških fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje
sklenila z največjimi čehoslovškimi tovarnami ekskluzivno prodajo na
Slovenijo.Trdika je ustanovila lastno nakupovalno skladišče na Dunaju in
avstrijske in v Pragi za čehoslovške proizvode.Trdika „MERKUR“ si je vzela za nalogo, cenjenemu trgovcu
omogočiti nakup blaga iz prve roke in tako tudi ublažiti draginjo in za-
vjudno vabi cenj. gosp. trgovce za obilen obisk.**Samo 4 dni!**Namesto božičnega darila svojim cenj. odjemalcem bode
podpisana trdika prodajala brez vsakega dobička samo
15., 16., 17., in 18. t. m. en gros in en detail močno, in-
pežne boljše in navadne moške čevlje, vse na roko
šivane in iz najboljšega usnja in sicer v trgovini na Mesnem
trgu in v „Balkanu“, skladišče št. 54 (od 9—1/2 in 1/3—5 ure).
Kdor hoče imeti res dobro in ceno obutev, naj ne zamudi te po-
like. V. Petričiča nast. Samec.**Tverdka Charles Princ**naznanja cenjenemu občinstvu
osobito trgovcem z manufakturo
vjudno, da se je preselila s svojo
veletrgovino iz dosedanjih trgov-
skih prostorov, Turjaški trg št. 1,
in pisarno, Židovska ulica št. 1,
v novo preotvorjeno trgovino**na Dunajski cesti šte. 4,
(preje gostilna Bevc).**Priporočam se za nadaljni ce-
njeni obisk z velespoštovanjem**CHARLES PRINC.****LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI**

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni zakladi 45.000.000— kron.

Telefonska številka 261 in 413.

Glavnica z rezervami 95.000.000— kron.

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanjuKupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE